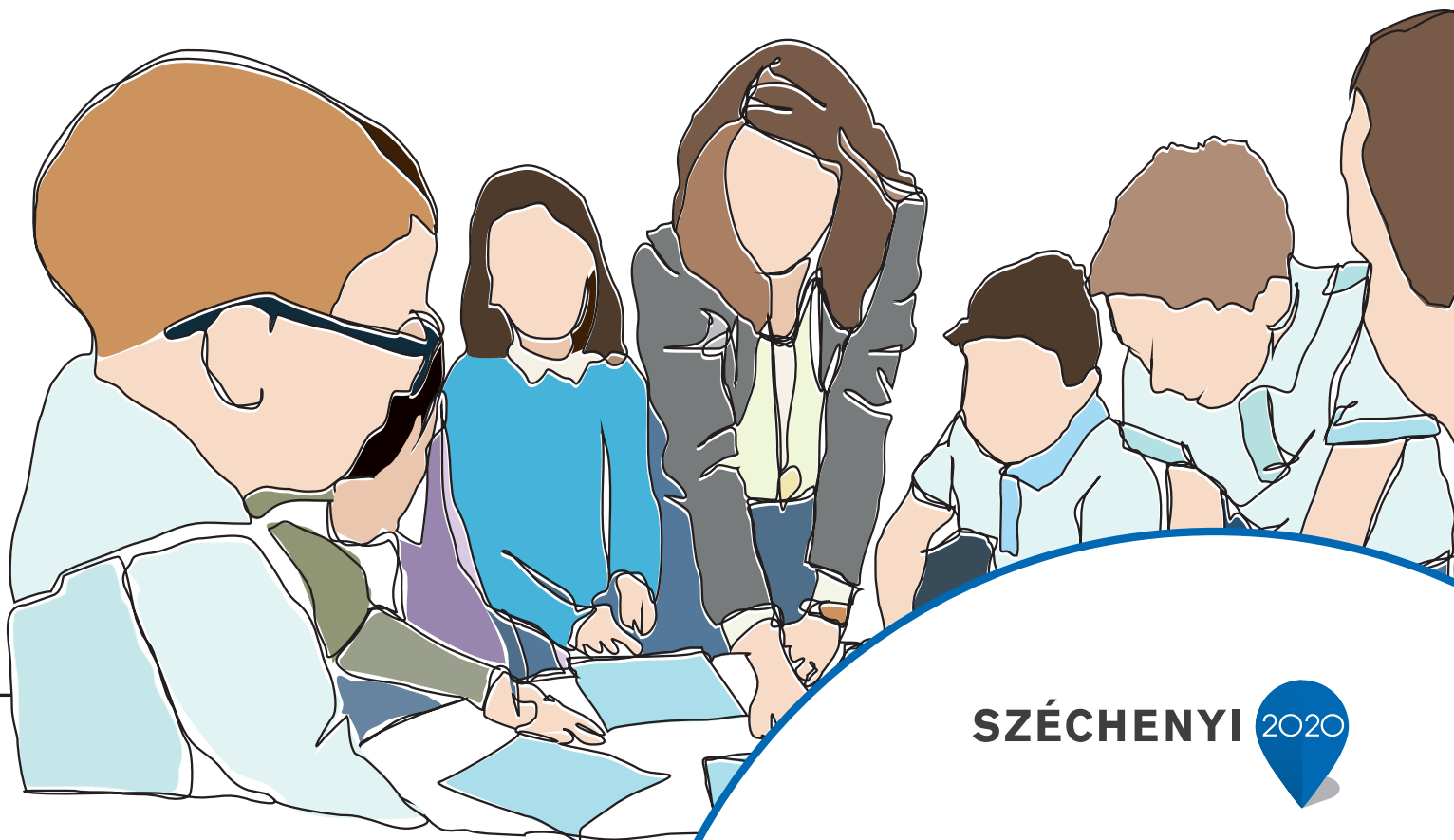

**Baginé Dános Gabriella, Bede Krisztina,
Bóka Barbara, Mártonné Guth Tímea,
Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit,
Tóth Orsolya, Szabó Ildikó**

EMLÉKEZETFEJLESZTÉS

FELADATBANK

SZÉCHENYI 2020

EFOP-3.1.6-16-2017-00026

„HINNED KELL, HOGY A VILÁG TEVELED IS ÉKES”
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK
ÉS TANULÓK MINŐSÉGI ELLÁTÁSA
A SZOLNOKI TANKERÜLETI KÖZPONTBAN

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Emlékezetfejlesztés

FELADATBANK

Liget Úti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda,
Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola

Baginé Dános Gabriella, Bede Krisztina, Bóka Barbara,
Mártonné Guth Tímea, Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit,
Tóth Orsolya, Szabó Ildikó

SZOLNOKI
TANKERÜLETI
KÖZPONT

Szolnok, 2020

Készült az
EFOP-3.1.6-16-2017-00026 „Hinned kell, hogy a világ Teveled is ékes”
kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és tanulók minőségi ellátása
a Szolnoki Tankerületi Központban
projekt keretében.

Projektvezető:
dr. Torda Ágnes

Szakmai vezető:
Szabó Győzőné

Szerzők:
Baginé Dános Gabriella
gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár

Bede Krisztina
gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány

Bóka Barbara
szakvizsgázott gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos
tanár, autizmus spektrum zavarok pedagógiája szakirány,

Mártonné Guth Tímea
gyógypedagógus, látássérültek pedagógiája szakirány

Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit
szakvizsgázott gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos tanár

Tóth Orsolya
gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos tanár

Szabó Ildikó
gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos tanár

Lektor
Venterné Balogh Angelika
gyógypedagógus

A kiadvány ingyenes, kereskedelmi forgalomba nem hozható.
A felhasználás a jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja.

Kiadó: Szolnoki Tankerületi Központ
Felelős kiadó: Szutorisz-Szügyi Csongor tankerületi igazgató

Tartalomjegyzék

1 SZÓVONAT 1.....	6
2 SZÓVONAT 2.....	7
3 SZÓVONAT 3.....	8
4 SZÓVONAT 4.....	9
5 MONDATBŐVÍTŐ JÁTÉK 1.....	10
6 MONDATBŐVÍTŐ JÁTÉK 2.....	11
7 MONDATBŐVÍTŐ JÁTÉK 3.....	12
8 MONDATBŐVÍTŐ JÁTÉK 4.....	13
9 MEMÓRIAJÁTÉK (UNIÓS ORSZÁGOK - FŐVÁROSOK).....	14
10 MEMÓRIAJÁTÉK (UNIÓS ORSZÁGOK - ZÁSZLÓK).....	17
11 MEMÓRIAJÁTÉK (UNIÓS ORSZÁGOK – ZÁSZLÓK - FŐVÁROSOK).....	20
12 EMLÉKEZZ A MINTÁKRA!	24
13 EMLÉKEZZ A SÚLYOKRA!	32
14 EMLÉKEZZ A SZÍNEKRE!	33
15 EMLÉKEZZ AZ ÁLLATOKRA!	34
16 TAPINTS ÉS ÉPÍTS EMLÉKEZETBŐL!.....	35
17 TAPINTS ÉS FÚZZ EMLÉKEZETBŐL!	37
18 TAPINTS ÉS TEKERJ EMLÉKEZETBŐL!	39
19 SZÓLÁNC.....	41
20 SZÓKERESŐ MEMÓRIA FELADAT.....	42
21 TÖRTÉNELMI PÁRKERESŐ JÁTÉK.....	43
22 KI MONDTA?.....	45
23 KERESD A KAKUKKTOJÁST!	47
24 MAGÁNHANGZÓK PÓTLÁSA – SZÓREJTVÉNY	48
25 EMLÉKEZZ A FŐNEVEKRE!	50
26 EMLÉKEZZ AZ IGÉKRE!.....	51
27 EMLÉKEZZ A MELLÉKNEVEKRE!	52
28 EMLÉKEZZ A SZÁMNEVEKRE!	53
29 EMLÉKEZZ A RAGOS FŐNEVEKRE!	54
30 EMLÉKEZZ A MAGÁNHANGZÓKRA!.....	55
31 EMLÉKEZZ A MÁSSALHANGZÓKRA!	58
32 HÁRMAS MEMÓRIA.....	60
33 KETTES MEMÓRIA.....	63
34 SZÓTALÁLÓ.....	65
35 SZÁMOK VISSZAMONDÁSA.....	67

36 EMLÉKEZETBŐL ÍRÁS.....	69
37 ASSZOCIÁCIÓS MEMÓRIAJÁTÉK.....	71
38 BŐVÜLŐ MONDATOK VISSZAMONDÁSA	75
39 SZÁMOK, NEVEK, FŐNEVEK, IGÉK, MELLÉKNEVEK ELHANGZÁS UTÁNI MEGJEGYZÉSE VISSZAMONDÁSA	80

1 Szóvonat 1

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „vidám”-at. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot és a gyerekeknek rokon értelmű szavakkal kell kiegészítenie az elhangzottakat, azok visszamondása után.

Pedagógus: vidám

1. tanuló: vidám, jókedvű
2. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező
3. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes
4. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg
5. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg, derűs
6. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg, derűs, örömteli
7. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg, derűs, örömteli, elégedett
8. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg, derűs, örömteli, elégedett, mosolygós
9. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg, derűs, örömteli, elégedett, mosolygós, boldog
10. tanuló: vidám, jókedvű, örvendező, kedélyes, víg, derűs, örömteli, elégedett, mosolygós, boldog, gondtalan

Stb.

Felhasználható szavak lehetnek még például: tréfás, tréfálkozó, viccelődő, jókedélyű, életteli, derülátó stb.

2 Szóvonat 2

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „szomorú”-t. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot és a gyerekeknek rokon értelmű szavakkal kell kiegészítenie az elhangzottakat, azok visszamondása után.

Pedagógus: szomorú

1. tanuló: szomorú, bánatos
 2. tanuló: szomorú, bánatos, bús
 3. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt
 4. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás
 5. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás, komor
 6. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás, komor, kedvtelen
 7. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás, komor, kedvtelen, levert
 8. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás, komor, kedvtelen, levert, csüggedt
 9. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás, komor, kedvtelen, levert, csüggedt, lehangolt
 10. tanuló: szomorú, bánatos, bús, gondterhelt, szomorkás, komor, kedvtelen, levert, csüggedt, lehangolt, rosszkedvű
- Stb.

Felhasználható szavak lehetnek még például: búval bélelt, keserves, csalódott, elcsüggedt, szontyolódott, boldogtalan, elkámpicsorodott, letört, mélabús stb.

3 Szóvonat 3

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „mérges”-et. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot és a gyerekeknek rokon értelmű szavakkal kell kiegészítenie az elhangzottakat, azok visszamondása után.

Pedagógus: mérges

1. tanuló: mérges, ingerült
2. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott
3. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt
4. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült
5. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült, türelmetlen
6. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült, türelmetlen, ideges
7. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült, türelmetlen, ideges, dühös
8. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült, türelmetlen, ideges, dühös, bosszús
9. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült, türelmetlen, ideges, dühös, bosszús, haragos
10. tanuló: mérges, ingerült, zaklatott, feldúlt, feszült, türelmetlen, ideges, dühös, bosszús, haragos, indulatos

Stb.

Felhasználható szavak lehetnek még például: lobbanékony, ingerlékeny, heves, mogorva, durcás, zavart, felkavart, morcos, zsörtölődő, zabos stb.

4 Szóvonat 4

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „ijedt”-et. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot és a gyerekeknek rokon értelmű szavakkal kell kiegészítenie az elhangzottakat, azok visszamondása után.

Pedagógus: ijedt

1. tanuló: ijedt, rettegő
2. tanuló: ijedt, rettegő, rémült
3. tanuló: ijedt, rettegő, rémült, riadt

5 Mondatbővítő játék 1

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „vidám”-at. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot, a mondatot. A gyerekeknek szavakkal, kifejezésekkel kell kiegészítenie az elhangzott mondatrészt, annak visszamondása után.

Pedagógus: Peti vidám...

1. tanuló: Peti vidám, mert jó az idő...

2. tanuló: Peti vidám, mert jó az idő és süt a nap...

3. tanuló: Peti vidám, mert jó az idő és süt a nap, így el tudnak menni kirándulni...

4. tanuló: Peti vidám, mert jó az idő és süt a nap, így el tudnak menni kirándulni az osztállyal...

5. tanuló: Peti vidám, mert jó az idő és süt a nap, így el tudnak menni kirándulni az osztállyal autóbusszal...

6. tanuló: Peti vidám, mert jó az idő és süt a nap, így el tudnak menni kirándulni az osztállyal autóbusszal a hegyekbe...

Stb.

6 Mondatbővítő játék 2

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékossági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „szomorú”-t. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot, a mondatot. A gyerekeknek szavakkal, kifejezésekkel kell kiegészítenie az elhangzott mondatrészt, annak visszamondása után.

Pedagógus: Peti szomorú...

1. tanuló: Peti szomorú, mert rossz az idő...

2. tanuló: Peti szomorú, mert rossz az idő és esik az eső...

3. tanuló: Peti szomorú, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni...

4. tanuló: Peti szomorú, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni az osztállyal...

5. tanuló: Peti szomorú, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni az osztállyal autóbusszal...

6. tanuló: Peti szomorú, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni az osztállyal autóbusszal a hegyekbe...

Stb.

7 Mondatbővítő játék 3

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „mérges”-et. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot, a mondatot. A gyerekeknek szavakkal, kifejezésekkel kell kiegészítenie az elhangzott mondatrészt, annak visszamondása után.

Pedagógus: Peti mérges...

1. tanuló: Peti mérges, mert rossz az idő...

2. tanuló: Peti mérges, mert rossz az idő és esik az eső...

3. tanuló: Peti mérges, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni...

4. tanuló: Peti mérges, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni az osztállyal...

5. tanuló: Peti mérges, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni az osztállyal autóbusszal...

6. tanuló: Peti mérges, mert rossz az idő és esik az eső, ezért nem mennek kirándulni az osztállyal autóbusszal a hegyekbe...

Stb.

8 Mondatbővítő játék 4

Célcsoport: általános iskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** autizmus
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés

A feladatlap a kognitív képességek, emlékezet, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A 4 alap érzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) közül kiválasztunk egyet, jelen esetben a „ijedt”-et. Ezzel a szóval kezdi el a pedagógus a játékot, a mondatot. A gyerekeknek szavakkal, kifejezésekkel kell kiegészítenie az elhangzott mondatrészt, annak visszamondása után.

Pedagógus: Peti ijedt...

1. tanuló: Peti ijedt, mert rossz az idő...

2. tanuló: Peti ijedt, mert rossz az idő és esik az eső...

3. tanuló: Peti ijedt, mert rossz az idő és esik az eső, így tudja...

4. tanuló: Peti ijedt, mert rossz az idő és esik az eső, így tudja, hogy nem mennek kirándulni...

5. tanuló: Peti ijedt, mert rossz az idő és esik az eső, így tudja, hogy nem mennek kirándulni az osztállyal...

6. tanuló: Peti ijedt, mert rossz az idő és esik az eső, így tudja, hogy nem mennek kirándulni az osztállyal

autóbusszal a hegyekbe...

Stb.

9 Memóriajáték (Uniós országok - fővárosok)

Célcsoport: általános iskola felső tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** nem meghatározott
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** földrajz

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A feladatlapot célszerű vastagabb papírra nyomtatni, hogy ne látszódjon át a minta. Majd azt a vonal mentén szét kell nyírni. Minden országnak van egy főváros párja. A lapokat össze kell keverni majd szöveggel lefelé kiteríteni. Ezután egyszerre két lapot lehet megfordítani. Ha a két kártyán szereplők összetartoznak, akkor máris találatunk van, ha nem akkor vissza kell fordítani és újabb két lappal lehet próbálkozni. A játék lényege, hogy minél kevesebb pár felfordításával találjuk meg az összes párt.

A játékot lehet csoportosan is játszani. Ilyenkor a tagok egymást követően fordítják fel kettesével a lapokat.

Ausztria	Lengyelország	Lettország	Románia	Olaszország	Ciprus
Csehország	Finnország	Spanyolország	Szlovákia	Németország	Litvánia
Nagy- Britannia	Írország	Magyarország	Franciaország	Svédország	Málta
Horvátország	Görögország	Bulgária	Hollandia	Luxemburg	Dánia
Szlovénia	Portugália	Észtország	Belgium		

Valletta	Helsinki	Brüsszel	Ljubljana	Tallinn	Nicosia
Berlin	Róma	Vilnius	London	Varsó	Luxembourg
Bukarest	Riga	Dublin	Párizs	Zágráb	Madrid
Budapest	Stockholm	Pozsony	Athén	Prága	Amszterdam
Szófia	Koppenhága	Bécs	Lisszabon		

10 Memóriajáték (Uniós országok - zászlók)

Célcsoport: általános iskola felső tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** nem meghatározott
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** földrajz

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A feladatlapot célszerű vastagabb papírra nyomtatni, hogy ne látszódjon át a minta. Majd azt a vonal mentén szét kell nyírni. Minden zászlós képnek van egy ország nevet tartalmazó párja. A lapokat össze kell keverni majd az ábrával lefelé kiteríteni. Ezután egyszerre két lapot lehet megfordítani. Ha a két kártyán szereplők összetartoznak, akkor máris találatunk van, ha nem akkor vissza kell fordítani és újabb két lappal lehet próbálkozni. A játék lényege, hogy minél kevesebb pár felfordításával találjuk meg az összes párt. A játékot lehet csoportosan is játszani. Ilyenkor a tagok egymást követően fordítják fel kettesével a lapokat.

Ausztria	Lengyelország	Lettország	Románia	Olaszország	Ciprus
Csehország	Finnország	Spanyolország	Szlovákia	Németország	Litvánia
Nagy-Britannia	Írország	Magyarország	Franciaország	Svédország	Málta
Horvátország	Görögország	Bulgária	Hollandia	Luxemburg	Dánia
Szlovénia	Portugália	Észtország	Belgium		

11 Memóriajáték (Uniós országok – zászlók - fővárosok)

Célcsoport: általános iskola felső tagozat

Ajánlás:

- *Fogyatékosági terület:* nem meghatározott
- *Tantárgyi alkalmazhatóság:* földrajz

Amit fejleszt:

- auditív emlékezet

Készítette: Baginé Dános Gabriella, Bóka Barbara

Származás: saját készítés

Feladat leírása: A feladatlapot célszerű vastagabb papírra nyomtatni, hogy ne látszódjon át a minta. Majd azt a vonal mentén szét kell nyírni. Minden zászlót tartalmazó képhez tartozik egy ország és egy fővárosnév. A lapokat össze kell keverni majd ábrával, szöveggel lefelé kiteríteni. Ezután egyszerre három lapot lehet megfordítani. Ha a három kártyán szereplők összetartoznak (zászló, ország, főváros), akkor máris találatunk van, ha nem akkor vissza kell fordítani és újabb három lappal lehet próbálkozni. A játék lényege, hogy minél kevesebb lap felfordításával találjuk meg az összetartozókat.

A játékot lehet csoportosan is játszani. Ilyenkor a tagok egymást követően fordítják fel hármásával a lapokat.

Ausztria	Lengyelország	Lettország	Románia	Olaszország	Ciprus
Csehország	Finnország	Spanyolország	Szlovákia	Németország	Litvánia
Nagy-Britannia	Írország	Magyarország	Franciaország	Svédország	Málta
Horvátország	Görögország	Bulgária	Hollandia	Luxemburg	Dánia
Szlovénia	Portugália	Észtország	Belgium		
Valletta	Helsinki	Brüsszel	Ljubljana	Tallinn	Nicosia

Berlin	Róma	Vilnius	London	Varsó	Luxembourg
Bukarest	Riga	Dublin	Párizs	Zágráb	Madrid
Budapest	Stockholm	Pozsony	Athén	Prága	Amszterdam
Szófia	Koppenhága	Bécs	Lisszabon		

12 Emlékezz a mintákra!

Célcsoport: alsó tagozat, felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Bárkinél alkalmazható
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Matematika (geometria)

Memória típusa, amit fejleszt:

- vizuális emlékezet

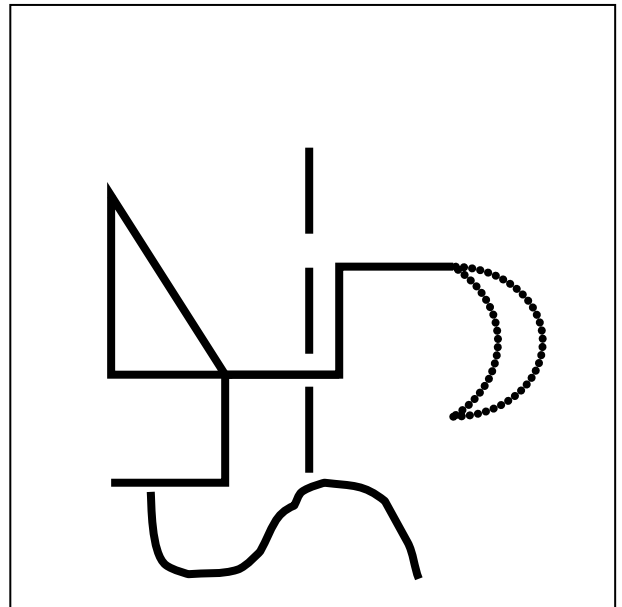
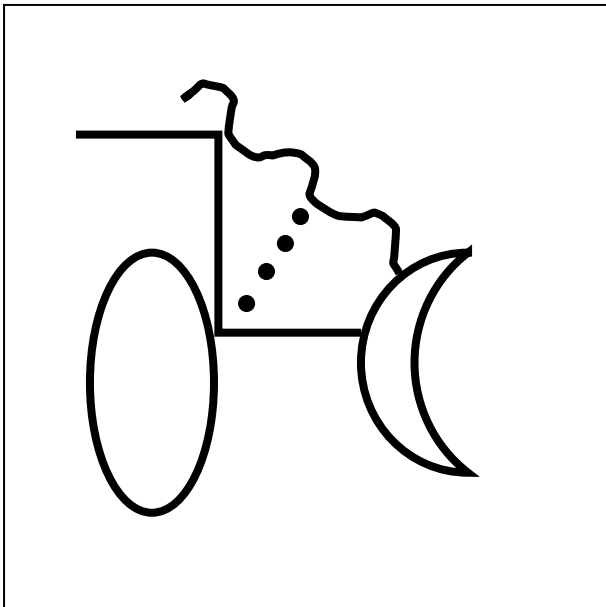
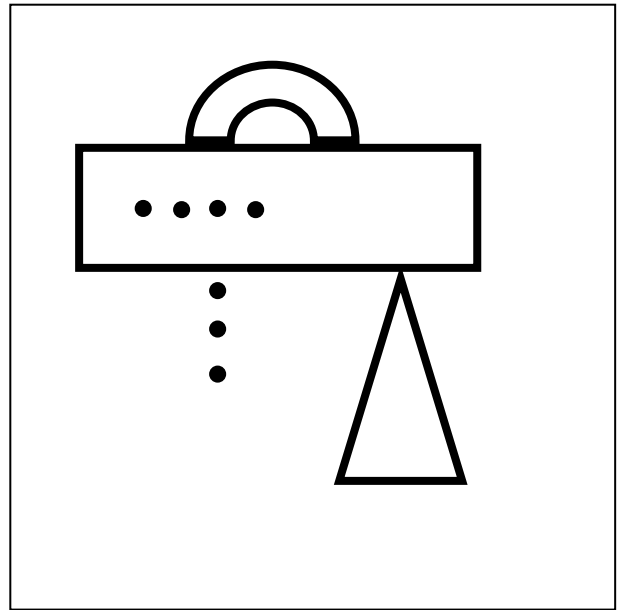
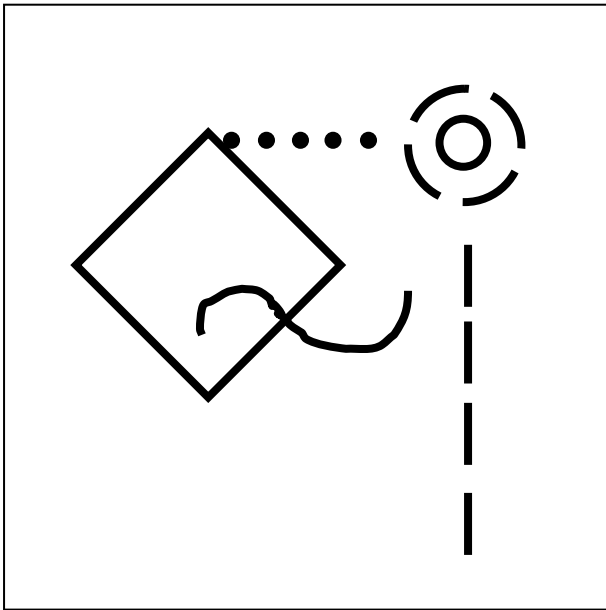
Készítette: Guth Tímea

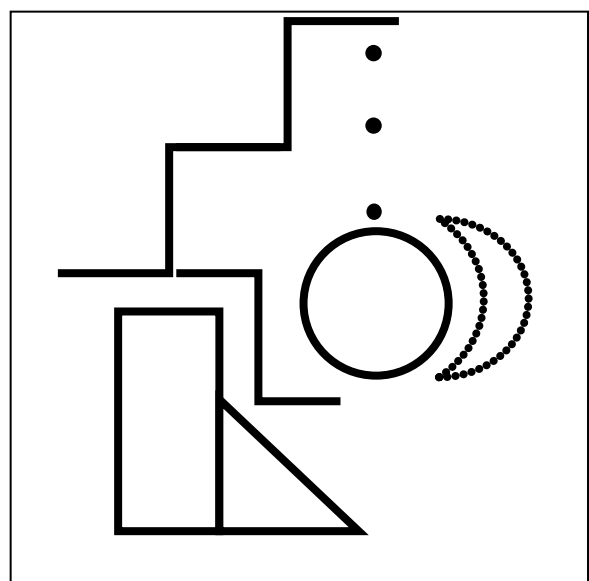
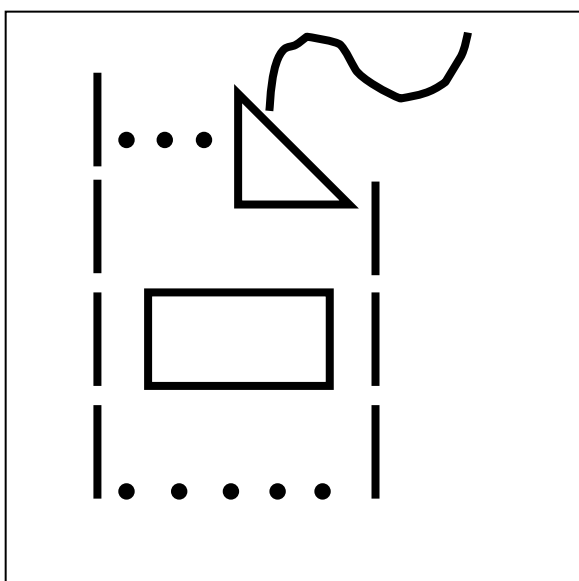
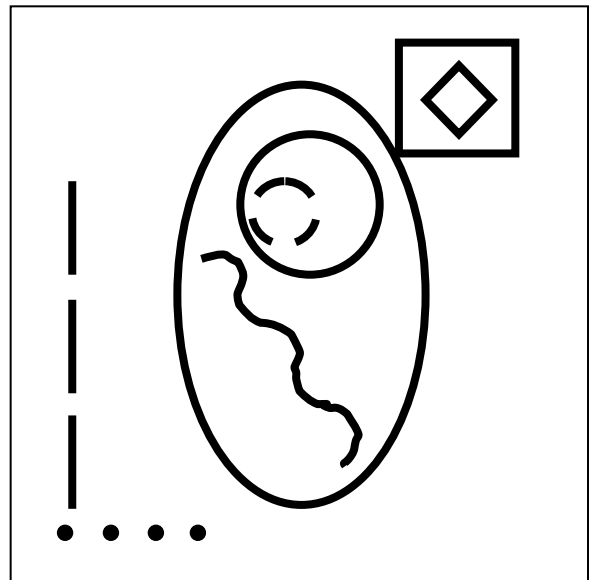
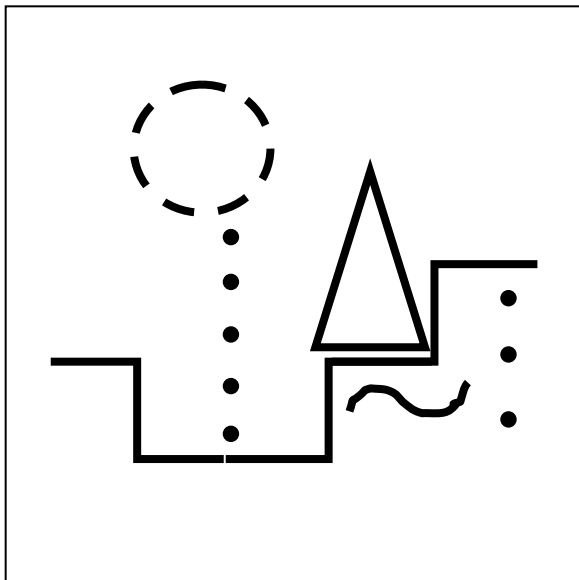
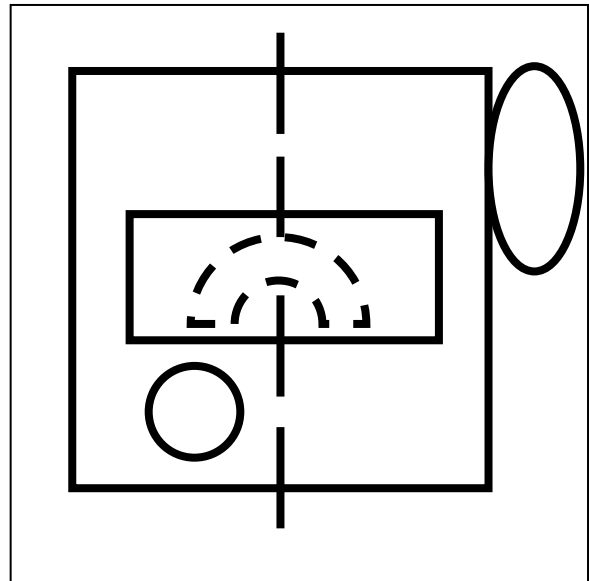
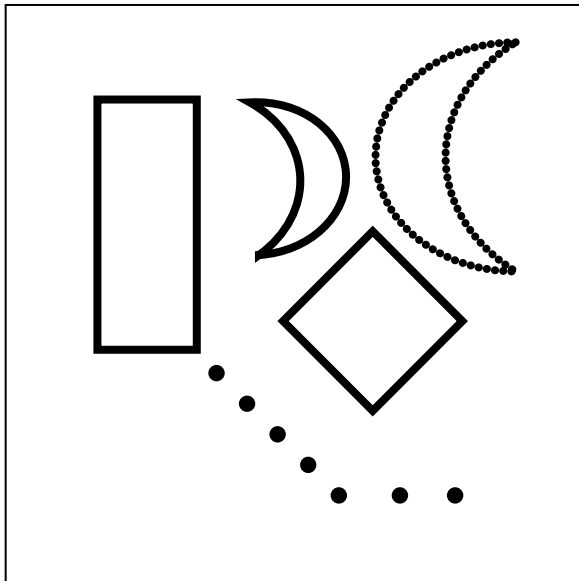
Származás: Saját ötlet alapján készült a feladat

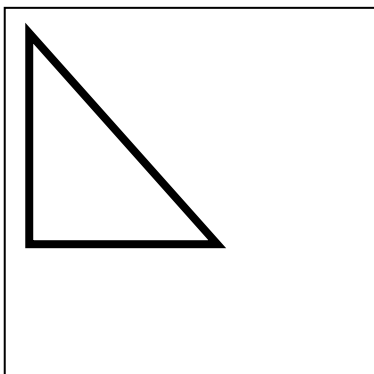
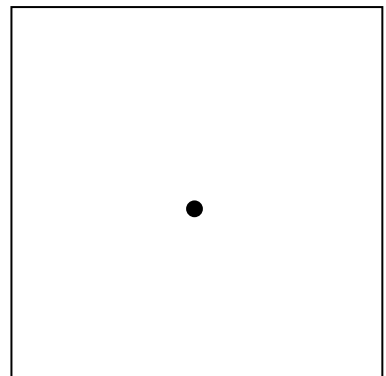
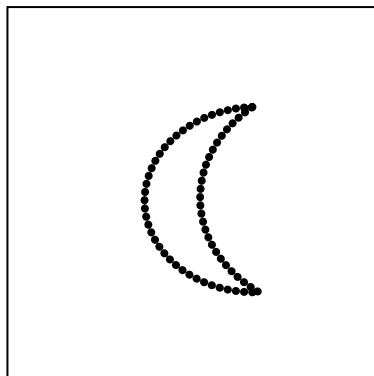
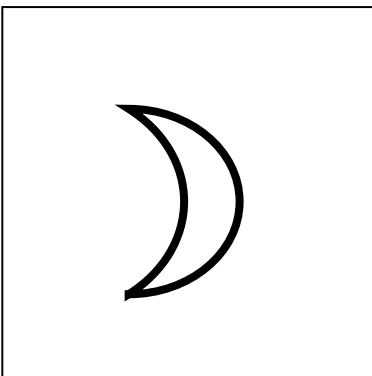
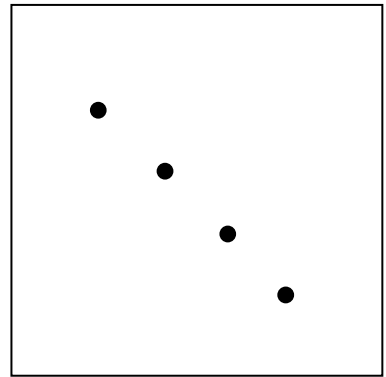
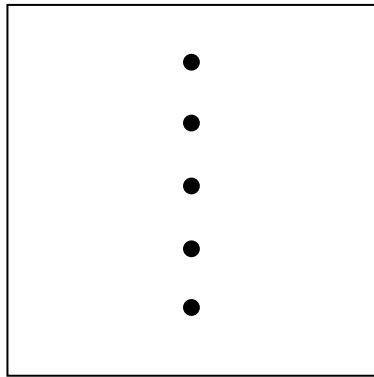
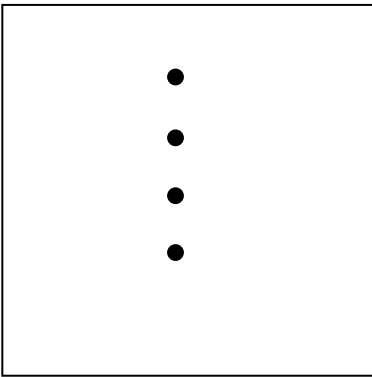
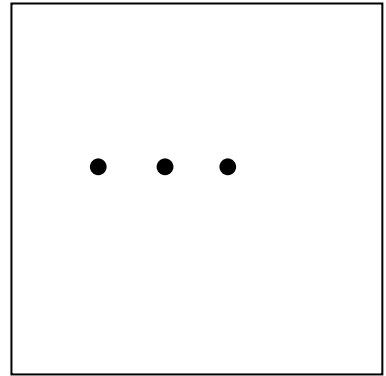
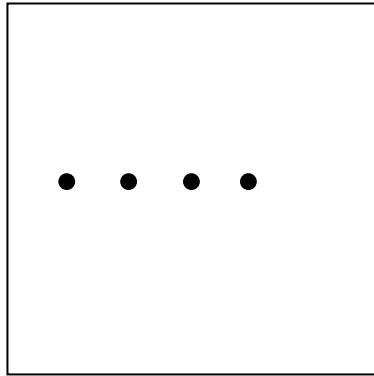
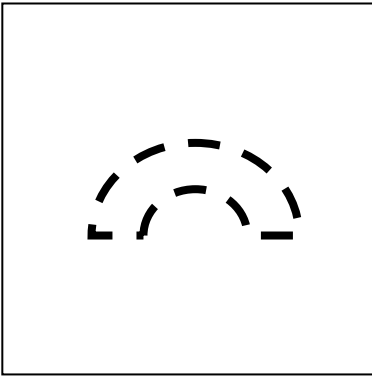
Feladatleírás:

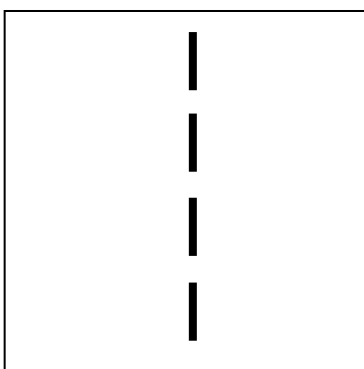
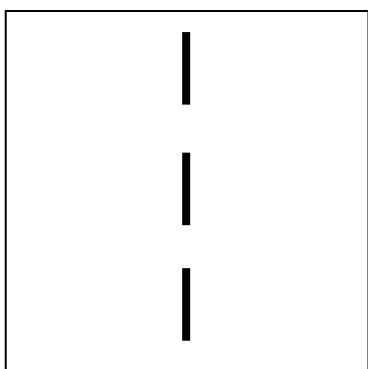
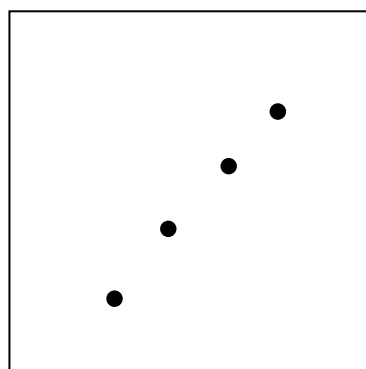
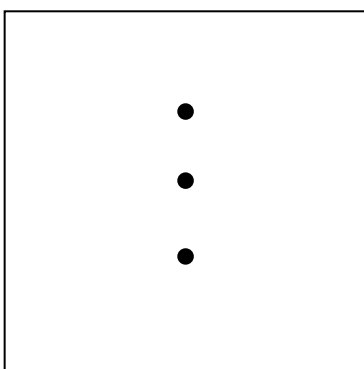
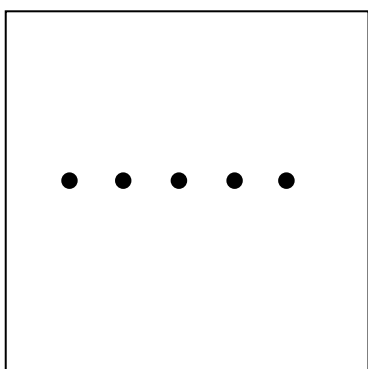
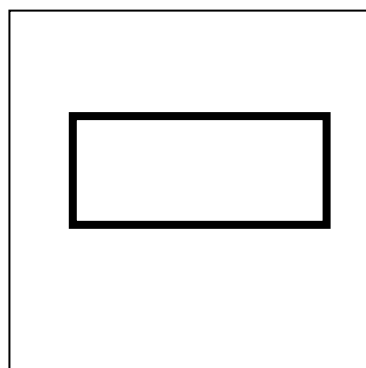
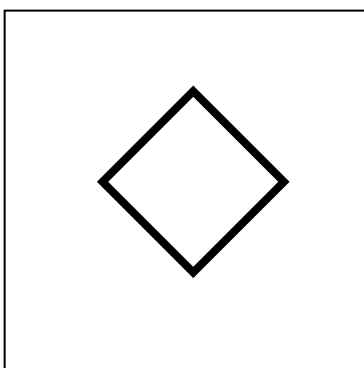
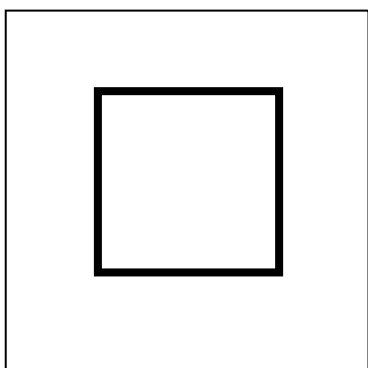
A tanuló megfigyeli az elé helyezett mintaképet, elraktározza a látottakat, minden apró részletével együtt. A memorizálásra fordított idő letelte után a mintaképet elveszük. Majd az alkotóelemeket tartalmazó kártyák közül kell azokat kiválasztania, amelyek az általa látott képen szerepeltek.

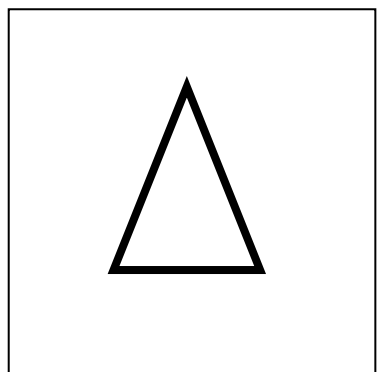
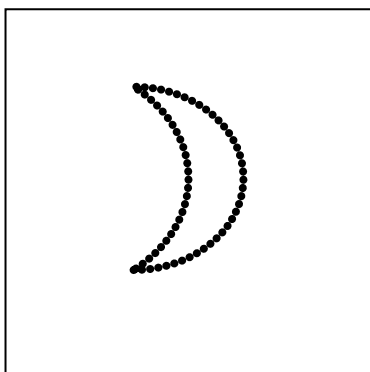
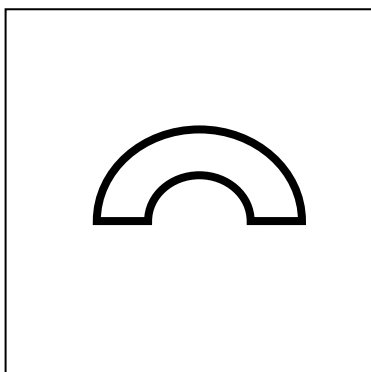
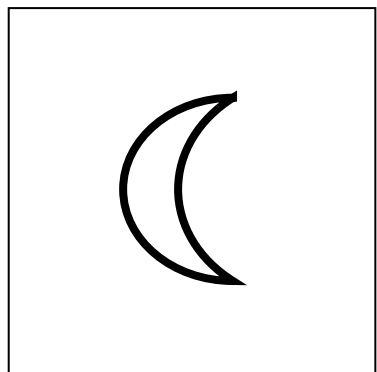
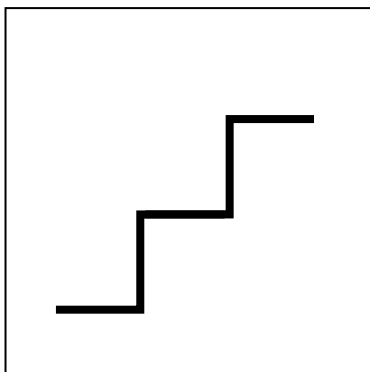
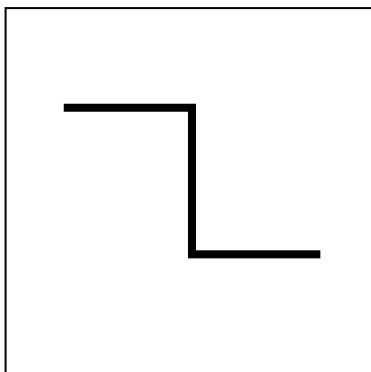
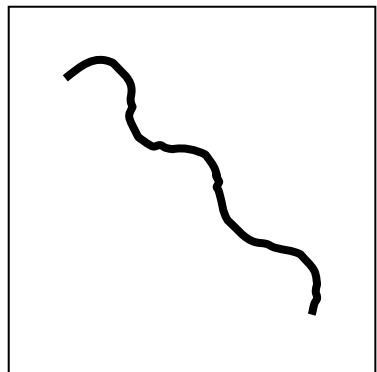
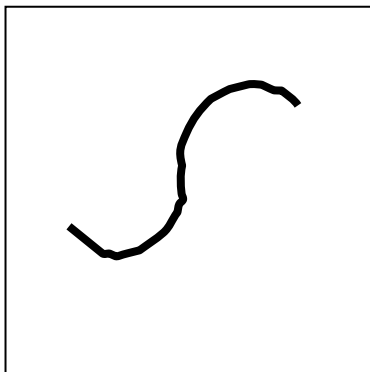
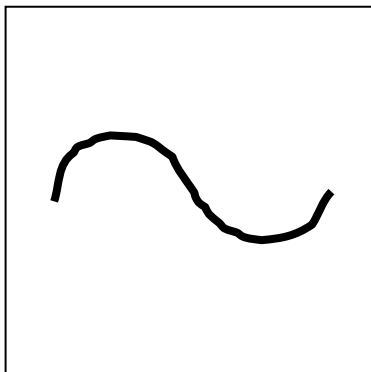
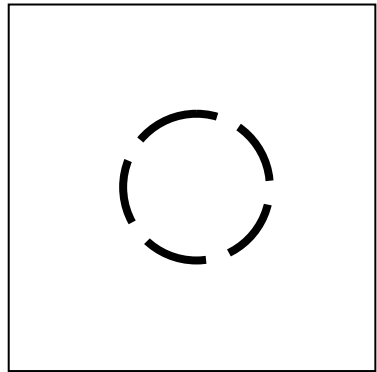
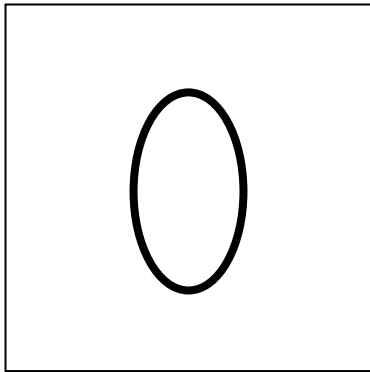
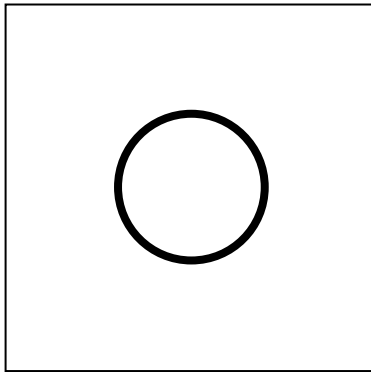
Feladatkártyák:

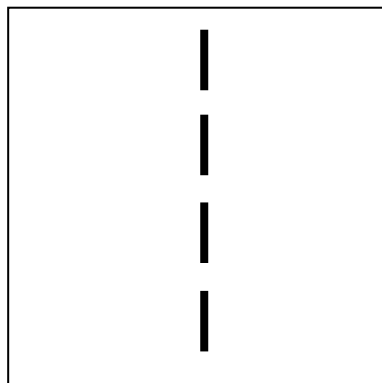
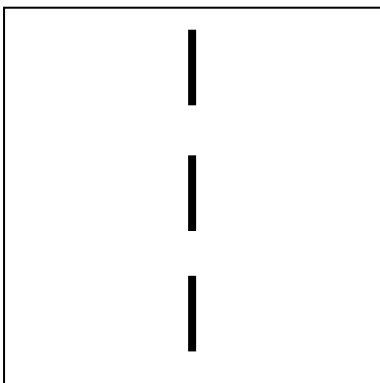
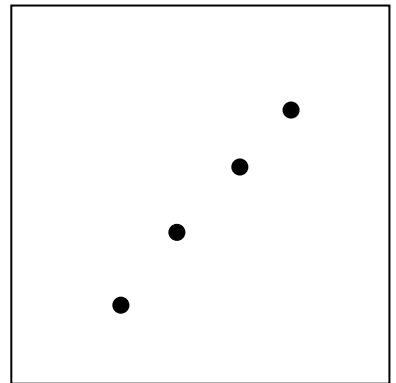
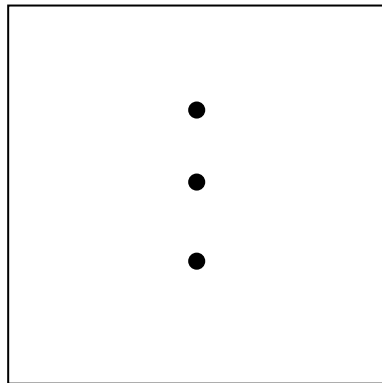
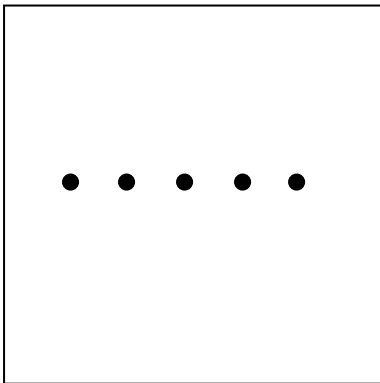
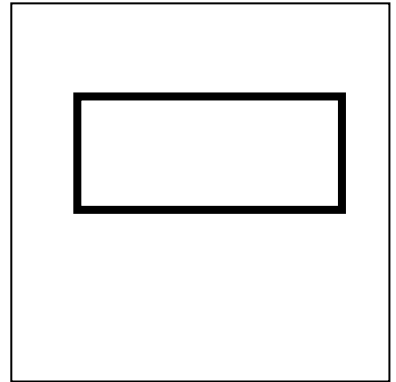
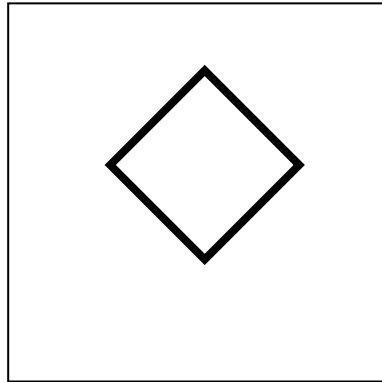
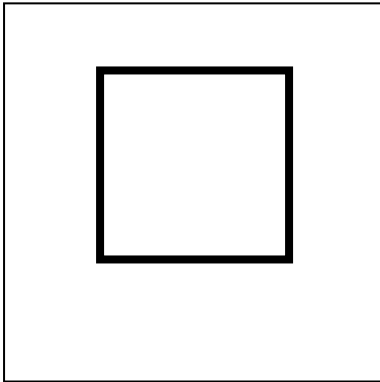

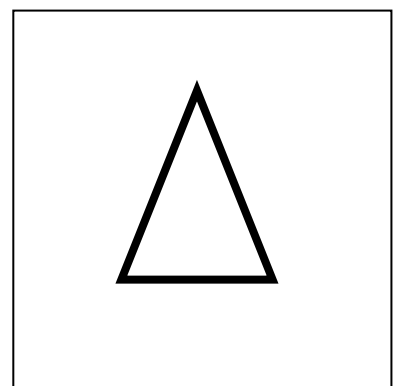
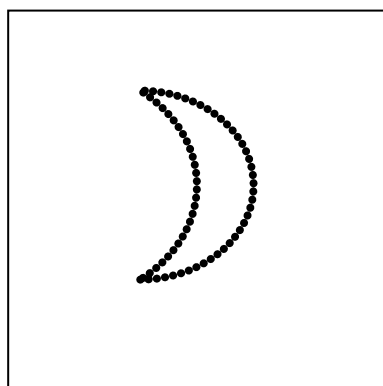
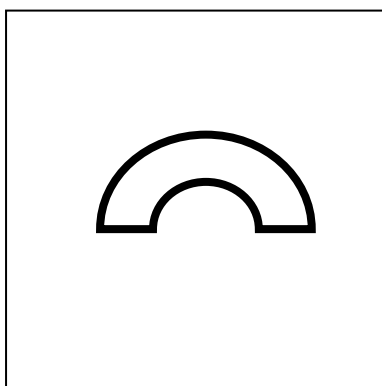
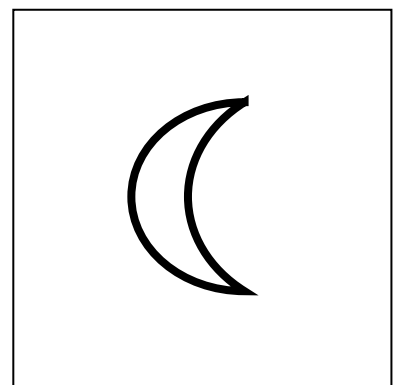
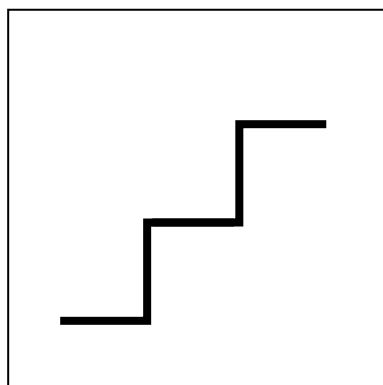
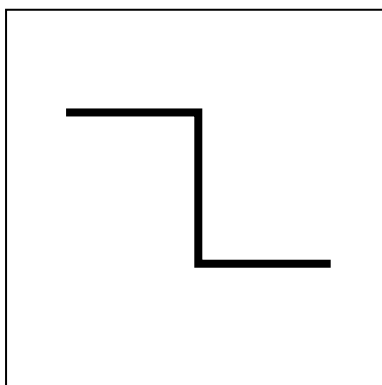
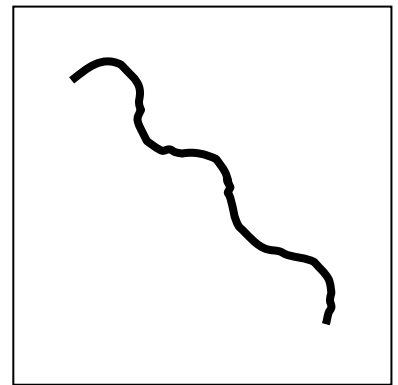
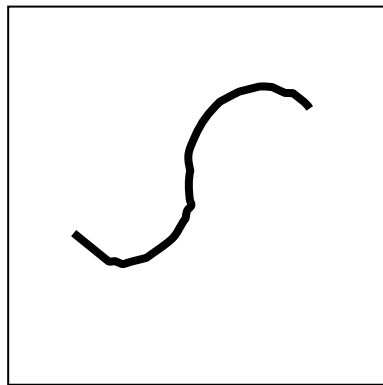
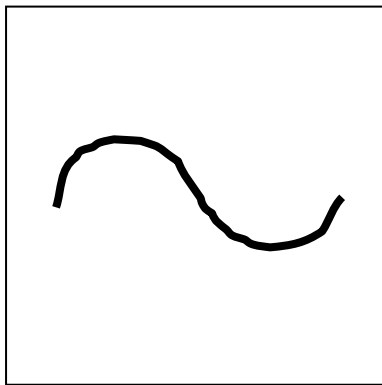
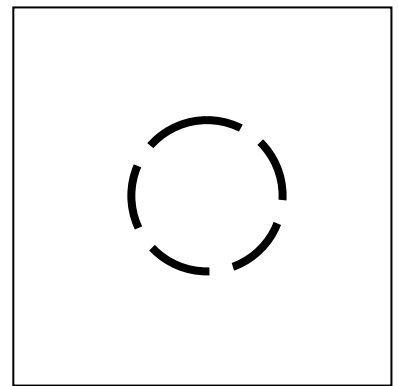
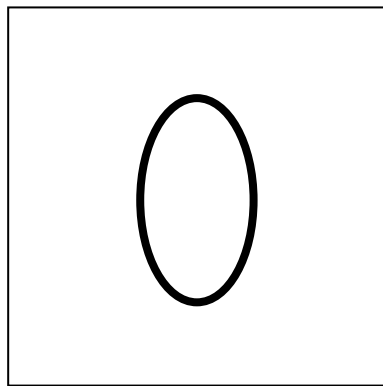
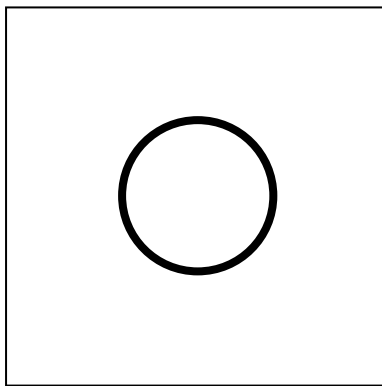

13 Emlékezz a súlyokra!

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Azoknál a tanulóknál érdemes a taktilis memóriát fejleszteni, akiknek a vizuális memóriájuk, vizuális észlelésük gyengén működik.
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Matematika (mértékegységek-tömegmérés)

Memória típusa, amit fejleszt:

- taktilis emlékezet

Készítette: Guth Tímea

Származás: Saját ötlet alapján készült a feladat.

Feladatleírás: A tanuló szemét letakarjuk, a vizuális csatornát teljesen kizárjuk. Különböző mennyiséggel feltöltött flakonok sorrendjét kell megjegyeznie a tanulónak, majd a saját (ugyanolyan súlyúak, mint az eredetiek) flakonokból kell felállítania a sorozatot. A súlyokat a flakonok megemelésével kell megállapítani, illetve az ellenőrzést a tanuló saját magának végzi el, azáltal, hogy az eredeti sorrendet összehasonlítja a sajátjával. Segítő kérdésekkel támogatjuk meg a bevésoédést: „Hol találod a legkönnyebb flakont?” „Hányadik helyen van a legnehezebb flakon?” „Hol vannak hasonló súlyúak?” „Milyen stratégiát fogsz alkalmazni a munkád során?”

14 Emlékezz a színekre!

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Mindenkinél alkalmazható, akinek nincs színlátás zavara
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Bármelyik órán

Memória típusa, amit fejleszt:

- vizuális emlékezet

Készítette: Guth Tímea

Származás: Klasszikus memóriafejlesztő feladat egyszerűbb, bármelyik órán használható változata, részben adaptált feladat

Feladateleírás: Különböző színű színes lapokat kell használni, mindegyik színből kettő legyen. A tanuló számára egy színsorozatot teszünk ki az asztalra, amelyet meg kell jegyeznie. Ha a bevésés megtörtént, akkor a lapokat el/letakarjuk, és ki kell raknia ugyanazt a sorozatot, amit látott. A sorozatot lehet egyszerű sor alakban, vagy különböző alakzatokban elhelyezni (pl. három sorban, kör alakban, kereszt alakban, átlósan stb.). Az alakzatoknál könnyebb felidézni, ha a pontos helyekre kérdezzük rá (pl. „Melyik szín volt a felső sor bal szélén?” – és rá is mutatunk a helyére).

Nehezítési lehetőségek:

1. A bevéséshez egyre rövidebb idő biztosításával
2. Egyre nagyobb elemszám alkalmazásával

Munkamemóriás feladat ötletek:

1. Minden második színt kell elhelyeznie a saját színes lapjait
2. Fordított sorrendben kell elhelyeznie a saját színes lapjait
3. Alakzat esetén tükörképben kell elhelyeznie a saját színes lapjait
4. Csak az első, negyedik, és ötödik színt kell elhelyeznie a saját színes lapjai közül

15 Emlékezz az állatokra!

Célcsoport: alsó tagozat, felső tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Látássérült tanuló esetén a hívóképeknek háttér nélkülinek kell lennie
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Környezetismeret, biológia, földrajz (élőhelyekkel való összekapcsolás)

Memória típusa, amit fejleszt:

- vizuális-auditív emlékezet átvitel

Készítette: Guth Tímea

Származás: Részben adaptált feladat. Az állathangokat a következő helyről lehet elérni: <https://www.youtube.com/watch?v=VfoPNIINGjY> (letöltve: 2018.10.30.) Állatképeket gyűjteni kell hozzá (fényképek / élethű rajzok / rajzok / sablonok)

Feladatleírás:

1. A tanuló részére átadunk bizonyos elemszámú (képességeinek megfelelő) állatképet a gyűjteményből, amelyet meg kell jegyeznie, majd a képeket letakarjuk. Állathangokat játszunk le, a tanulónak el kell döntenie, szerepelt/nem szerepelt a „listájában”.
2. Bizonyos elemszámú (képességeknek megfelelő) állathangot játszunk le a tanuló számára, majd több állatkép közül kell kiválasztania a hallott állatokat.

Nehezítési lehetőségek:

1. A bevéséshez egyre rövidebb idő biztosítása
2. Egyre nagyobb elemszám alkalmazása

Munkamemóriás feladat ötletek:

1. Csak az emlősállatokat válassza ki
2. Csak a tojással szaporodókat válassza ki
3. Csak az erdőségekben élő állatokat válassza ki stb.

16 Tapints és építs emlékezetből!

Célcsoport: alsó tagozat, felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Azoknál a tanulóknál érdemes a taktilis memóriát fejleszteni, akiknek a vizuális memóriájuk, vizuális észlelésük gyengén működik.
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Matematika (geometria), történelem (történelmi helyszínek, épületek), technika és életvitel

Memória típusa, amit fejleszt:

- taktilis emlékezet

Készítette: Guth Tímea

Származás: Saját ötlet alapján készült a feladat.

Feladatleírás: A tanuló szemét letakarjuk, a vizuális csatornát teljesen kizárjuk. Jenga tégláiból különböző alakzatokat alkotunk meg a tanuló részére, a fatéglákat gyurmaragasztóval tudjuk rögzíteni egymáshoz, és az asztallaphoz, hogy tapogatás közben ne mozduljanak el egymástól. A tanuló letapogatja a fatéglák helyzetét, megjegyzi az alakzatot, majd kialakítja a saját tégláiból. A tapogatás során segítő kérdésekkel támogatjuk meg a bevésődést: „Hány elemből áll az alakzat?” „Mire emlékeztet ez az építmény?” „Mondd el, hogyan jelenik meg a fejedben ennek a képe?” „Melyik elemtől fogod kezdeni az építkezést?” „Milyen stratégiát fogsz alkalmazni az építkezésnél?” „Felfedezel-e valamilyen szimmetriát?” Az egyszerűbb, kétdimenziós alakzatok után készíthetünk térbeli, háromdimenziós építményeket is, amelyeket szintén emlékezetből kell lemásolnia a tanulónak.

Mintaképek, ötletek:

17 Tapints és fűzz emlékezetből!

Célcsoport: alsó tagozat, felső tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Azoknál a tanulóknál érdemes a taktilis memóriát fejleszteni, akiknek a vizuális memóriájuk, vizuális észlelésük gyengén működik.
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Matematika (geometria), technika és életvitel

Memória típusa, amit fejleszt:

- taktilis emlékezet

Készítette: Guth Tímea

Származás: Saját ötlet alapján készült a feladat.

Feladateleírás: A tanuló szemét letakarjuk, a vizuális csatornát teljesen kizárjuk. Egy kilyukasztott kartonlap lyukaiba különböző alakzatokat fűzünk egy cipőfűzővel a tanuló részére. A tanuló letapogatja a fűző útját, megjegyzi az alakzatot, majd befűzi a saját kartonlapjába. A tapogatás során segítő kérdésekkel támogatjuk meg a bevésődést: „Hány lyukba kell befűzni a cipőfűzőt?” „Mire emlékeztet ez az alakzat?” „Mondd el, hogyan jelenik meg a fejedben ennek a képe?” „Honnan fogod kezdeni a fűzést?” „Milyen stratégiát fogsz alkalmazni?” „Felfedezel-e valamilyen szimmetriát?” „Mondd végig az irányokat, amerre halad a fűző!” „Melyik oszlop melyik sorában jön fel a fűző?” Melyik oszlop melyik sorában megy le a fűző?”

Az egyszerűbb alakzatok után készíthetünk bonyolultabbakat is, amelyeket szintén emlékezetből kell lemásolnia a tanulónak. Ilyenkor a fűzőre, bizonyos helyekre (lyukak közé) gyöngyöket, vagy különböző formákat helyezünk, amelyeknek számát, helyzetét szintén meg kell jegyeznie a tanulónak a tapogatás során.

Fokozatok:

- 3x3 lyukkal ellátott karton,
- 4x4 lyukkal ellátott karton,
- 5x5 lyukkal ellátott karton,
- 6x6 lyukkal ellátott karton stb.

Mintaképek, ötletek:

18 Tapints és tekerj emlékezetből!

Célcsoport: alsó tagozat, felső tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** Azoknál a tanulóknál érdemes a taktilis memóriát fejleszteni, akiknek a vizuális memóriájuk, vizuális észlelésük gyengén működik.
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** Matematika (geometria), technika és életvitel

Memória típusa, amit fejleszt:

- taktilis emlékezet

Készítette: Guth Tímea

Származás: Saját ötlet alapján készült a feladat.

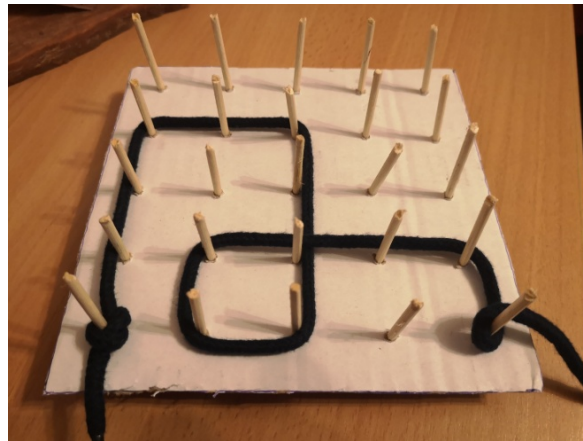
Feladateleírás: A tanuló szemét letakarjuk, a vizuális csatornát teljesen kizárjuk. Egy kilyukasztott kartonlap lyukaiba hurkapálca darabokat szúrunk, majd fonalat tekerünk a pálcák közé a tanuló részére. A tanuló letapogatja a fonal útját, megjegyzi az alakzatot, majd elkészíti a saját táblájára ugyanazt a képet. A tapogatás során segítő kérdésekkel támogatjuk meg a bevésődést: „Hány pálcát kell érintenie a fonalnak?” „Mire emlékeztet ez az alakzat?” „Mondd el, hogyan jelenik meg a fejedben ennek a képe?” „Honnan fogod kezdeni a tekerést?” „Milyen stratégiát fogsz alkalmazni?” „Felfedezel-e valamilyen szimmetriát?” „Mondd végig az irányokat, amerre halad a fonal!” „Melyik hurkapálcánál vált irányt a fonal (melyik oszlop, melyik sorában)?”

Az egyszerűbb alakzatok után készíthetünk bonyolultabbakat is, amelyeket szintén emlékezetből kell lemásolnia a tanulónak. Ilyenkor a fonalat bizonyos hurkapálcákon többször rátekerünk (a számuk változó lehet). Munkamemória fejlesztésére a következőt alkalmazhatjuk: Ha egy pálcán páratlan számú rátekerés van, akkor a saját tábláján ugyanarra a pálcára eggyel többször kell a tanulónak rátekereni a fonalat, ha páros számú rátekerés van a pálcán, akkor a saját tábláján eggyel kevesebbszer kell a fonalat rátekerenie.

Fokozatok:

- 3x3 lyukkal ellátott karton,
- 4x4 lyukkal ellátott karton,
- 5x5 lyukkal ellátott karton,
- 6x6 lyukkal ellátott karton stb.

Mintaképek, ötletek:

19 Szólánc

Célcsoport: Felső tagozat

Ajánlás:

- tanulásban akadályozottság
- egyéb pszichés fejlődés zavara

Tantárgyi alkalmazhatóság: fejlesztés, felzárkóztató, tantárgyi órák

Fejlesztendő terület: auditív emlékezet

Készítette: Tóth Orsolya

Származása: Saját készítésű feladat.

Feladat leírása:

Szóláncokat fogok mondani! Ismételjétek, amit hallotok! Nagyon figyeljétek!

4 szótól lehet képesség szerint emelni a szavak számát 6 szóig, hogy a tanuló a képességeihez mértén tudjon fejlődni.

Ha végeznek a szóláncokkal, meg lehet kérni a tanulót, hogy idézzon fel olyan szavakat, amelyekre emlékszik a fejlesztésen elhangzottak közül.

Történelemi szólánc:

Ősember, Róma, Athén, Nílus,

Pogányság, Görögország, gladiátor, Rémusz, Szulejmán,

Egyiptom, Mezopotámia, abszolutizmus, Spárta, Apolló, Ókor,

Földrajzi szólánc:

Zivatar, Rába, Alföld, Dunántúli- dombság,

Balaton, Nagycenk, Kisalföld, Debrecen, napsütés,

Síkság, Gerecse, Eger, Rábca, Afrika, Ausztrália,

Természetismeret szólánc:

Elefánt, tigris, síkság, gomba,

Esőerdő, őz, zebra, antilop, polip,

Szavanna, anakonda, angolperje, esőfelhő, ősz, szalamandra,

Magyar nyelv szólánc:

Fürdik, kérdez, zenél, lebeg,

Szép, pontos, sima, alamuszi, igazságos,

Százezer, rengeteg, görcsös, sebes, súlytalan, nagyképű

20 Szókereső memória feladat

Célcsoport: Felső tagozat

Ajánlás:

- tanulásban akadályozottság
- egyéb pszichés fejlődés zavara.

Tantárgyi alkalmazhatóság: Fejlesztés, Felzárkóztató, Természetismeret, környezetismeret tantárgyi óra.

Fejlesztendő terület: Auditív emlékezet, figyelem.

Készítette: Tóth Orsolya

Származás: Részben adaptált feladat.

Feladat leírása:

Felolvasok két természetismereti szöveget. Az a feladatod, hogy figyelj a szavanna és az esőerdő növényeire! Jegyezd meg a nevüket, majd a felolvasás után sorold fel őket!

A két szöveget külön olvasom fel, és külön értékelem.

Szöveg 1:

A szavannák jellegzetes fája, a hosszú élet tartalmú majomkenyérfa.

Afrika és Ausztrália növényvilágának jellegzetes fái az akáciák.

Az erdős szavannán a facsoportok között 2 – 3 méterre is megnő az elefántfű.

Ausztráliában eukaliptuszfák is nőnek a szavannákon.

Megoldás: majomkenyérfa, akácia, elefántfű, eukaliptuszfa

Szöveg 2.

A trópusi esőerdő felső lombkoronaszintjét óriásfák alkotják. Ilyen a mahagónifa.

A középső lombkoronaszinten a fák fénykedvelők, mint a kaucsukfa.

Az alsó lombkoronaszinten él az árnyékkedvelő kakaófa. Az esőerdők jellegzetes növényei a kúszónövények, a liánok. Itt élnek a fán lakó növények, az orchideák is.

Megoldás: mahagónifa, kaucsukfa, kakaófa, lián, orchidea,

21 Történelmi párkereső játék

Célcsoport: Felső tagozat

Ajánlás:

- tanulásban akadályozottság
- egyéb pszichés fejlődés zavara.

Fejlesztendő terület: Emlékezet, figyelem, gondolkodás.

Tantárgyi alkalmazhatóság: Felzárkóztató, Történelem óra.

Készítette: Tóth Orsolya

Származás: Részben adaptált feladat.

Feladat leírása: Egy történelmi memória játékot fogunk játszani! 18 db szókártyát láttok a táblán, lefordítva. Történelmi eseményhez hozzá rendeltem az évszámot, és történelmi személyt! Ezeket kell megtalálni, és párosítani! Mérjük az időt, aki leghamarabb elkészül, az a győztes! Kezdődjék a memóriajáték!

Ha a tanuló/ tanulók megoldották jól a feladatot, újra lefordítom a kártyákat és megkérem, hogy sorolja fel a történelmi személyeket, vagy az eseményeket, vagy az évszámokat, amire emlékszik a feladatból.

Idő	Esemény	Történelmi személy
1001	Aranybulla	II. Lajos
1222	Mohácsi csata	IV. Béla
1241- 1242	Eger vár csatája	I.István
1526	Koronázás	II. András
1541	Tatárjárás	Dobó István
1552	Buda ostroma	I. Szulejmán

Megoldás:

1001 - Koronázás - I. István

1222 – Aranybulla – II. András

1241- 1242 - Tatárjárás – IV. Béla

1526 – Mohácsi csata – II. Lajos

1541 – Buda ostroma – I. Szulejmán

1552 – Eger vár csatája – Dobó István

22 Ki mondta?

Célcsoport: Felső tagozat

Ajánlás:

- tanulásban akadályozottság
- pszichés fejlődés zavara.

Tantárgyi alkalmazhatóság: Irodalom tanóra, Felzárkóztató.

Fejlesztendő terület: Emlékezet, gondolkodás.

Készítette: Tóth Orsolya

Származás: Saját készítésű feladat.

Feladat leírása: Petőfi Sándor: János vitéz című elbeszélő költeményéből hoztam idézeteket, részleteket. Próbáljátok a tanultak alapján felidézni, ki mondta! Írjátok a versrészlet alá a szereplők nevét! - Ha megoldották a feladatot, elmondhatják emlékezetből valamelyik versrészletet.

"Kegyelem, kegyelem, nemes lelkű vitéz!
Ifjú vagyok még, az életet szeretem...
Vedd el mindenemet, csak hagyd meg életem!"

"Én a te nevedet másnak keresztelem,
Mától fogva neved János vitéz legyen."

"Az óperenciás tenger ez, tudod -e?
Azért semmi áron által nem vihetlek.
Se vége, se hossza ennek a tengernek."

"Ha már itt vagy, jöszte és ebédelj velünk,
Ha nem nyelsz kősziklát, mi majd téged nyelünk."

"Ne bolondozz Jancsi, a tréfát nem értem,
Amíg jól van dolgod, föl ne gerjeszd mérgem"

"Vigyázz, földi! bizony rálépsz a fejedre....
Mi ördögért vagy úgy a búnak eredve?"

Megoldás: török basa fia, francia király, halász, óriások királya, gazda, huszárok kapitánya

23 Keresd a kakukktojást!

Célcsoport: Felső tagozat

Ajánlás:

- tanulásban akadályozottság
- egyéb pszichés fejlődés zavara

Tantárgyi alkalmazhatóság: Fejlesztés, Felzárkóztatás.

Fejlesztési terület: Auditív emlékezet. Gondolkodás. Figyelem.

Készítette: Tóth Orsolya

Származás: Saját készítésű feladatlap.

Feladatleírás: Témakörönként 4 szót fogsz hallani! Figyeld meg őket, és jegyezd meg azt, ami nem illik a többi közé! A feladat végén csak a kakukktojásokat kell elmondani! Induljon a játék!

- 1.Földrészek: Afrika, Ázsia, Alpok, Amerika
2. Óceánok: Csendes, Földközi, Atlanti, Indiai,
- 3.Folyók: Tisza, Rába, Marcal, Balaton,
- 4.Városok: Debrecen, Miskolc, Fejér, Kecskemét,
- 5.Költő, író: Móra Ferenc, Arany János, Petőfi Sándor, XIV. Lajos,
- 6.Hosszúság: Kilogramm, kilométer, deciméter, centiméter,
- 7.Síkidomok: Háromszög, kocka, téglalap, kör,
- 8.Hegységek: Mecsek, Mátra, Vértes, Európa,
9. Idő: Hónap, sebesség, év, perc,
10. Hungarikum: Busójárás, Budai várnegyed, Zsolnai porcelán, Coca - Cola

Megoldás:1. Alpok 2. Földközi 3. Balaton 4. Fejér 5. XIV. Lajos 6. Kilogramm 7. Kocka 8. Európa 9. Sebesség 10. Coca -Cola

24 Magánhangzók pótlása – Szórejtvény

Célcsoport: Felső tagozat

Ajánlás:

- tanulásban akadályozottság
- egyéb pszichés fejlődés zavara

Tantárgyi alkalmazhatóság: Fejlesztés, Irodalom óra, Felzárkóztatás.

Fejlesztési terület: Emlékezet, gondolkodás.

Készítette: Tóth Orsolya

Származás: Saját készítésű feladat.

Feladat leírása: Petőfi Sándor: János vitéz című elbeszélő költeményéből hoztam egy feladatsort. A szereplőket kell felidéznetek. Hiányoznak a nevekből a magánhangzók. Pótoljátok! Lássuk ki emlékszik a legtöbb szereplő nevére!

Ha elkészültek a gyerekek a szórejtvénnyel, ellenőrizzük le a szereplők neveit! Ezután fordítsák le a feladatlapot, és mondjanak minél több szereplőt a szórejtvény megfejtéseiből!

Szórejtvény:

K_k_r_c_ J_ncs_

_l_sk_

g_zd_

m_st_h_

m_ny_csk_

h_sz_r_k

zs_v_ny_k

b_sz_rk_ny_k

fr_nc_ k_r_ly

fr_nc_ k_r_lyl_ny

t_r_k_k

_r_s_k k_r_ly_

h_l_sz

t_nd_r_k

s_rk_nyk_gy_

m_dv_k

Megoldás: Kukorica Jancsi, Iluska, gazda, mostoha, menyecske, huszárok, zsidók, boszorkányok, francia király, francia királyné, törökök, óriások királya, halász, tündérek, sárkánykígyó, medvék,

25 Emlékezz a főnevekre!

Célcsoport: 3.-4. osztályos tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** egyéb pszichés zavar, tanulásban akadályozottság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza a főneveket! Könnyített a feladat, ha a főnév kérdő szavaira válogattatunk.

1. A *szárazföld* és a *víz* határa a *part*.
2. A *síkság* nagyjából vízszintes *terület*.
3. A kanyarodó *folyó* a *kanyar* külső ívén rombol, a belsőn épít.
4. A kerek *dobozka* közepén mágneses *tű* forog.
5. Hét szomszédos *állam* nevét látod.
6. A *címerkép* elemeit *pajzs* alakba foglalják.
7. Az *Országgyűlés* és a *kormány* irányítja.
8. A János- hegyi *Erzsébet-kilátó* érdekessége, hogy ez a *főváros* legmagasabb pontja.
9. Az *üvegházhatás* elkerülése csak a *levegőszennyezés* csökkentésével érhető el.
10. A *föld* felfedezésére induló utazók a *Sarkcsillag* állásából tudták, merre van *észak*.

A mondatokban ragozott főnevek is megtalálhatóak, ha azt is ki tudja válogatni, akkor magasabb szintű feladat levégzésére is képes már.

26 Emlékezz az igékre!

Célcsoport: 3.-4. osztályos tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** egyéb pszichés zavar, tanulásban akadályozottság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza az igéket! Könnyített a feladat, ha az ige, kérdő szavaira válogattatunk.

1. A galambok *odaszálltak* a palánkra, és halk turbékolással *nevetgéltek* rajta.
2. Drága jó édesanyám az ölébe *húzott*, és *megcirókálta* a bozontomat.
3. Mire *kiértünk* a télből, én már annyira *előrehaladtam* a tudományokban, hogy úgy *olvastam* a kalendáriumot, mint a vízfolyás.
4. Ha az ablakon keresztül *megláttam*, hogy nyomtatott papirost *visz* a szél az utcán, én addig *szaladtam*, míg *meg* nem *fogtam*.
5. *Szaladtam* én a padlásra mindjárt, s olyan nyaláb könyvvel *mászkaláltam le*, hogy csak úgy *nyögtem* bele.
6. A levest se *keverjük össze* az uborkasalátával *meg* a mákos csíkkal, hanem külön-külön *esszük*, nem *ronthatjuk el* a gyomrunkat.
7. Akárhogy *fűtöttük* a búbost, a szoba ablaka egész télen át *ki* nem *engedett*.
8. Egyszer ugyan *odafagyott* az orrom hegye, de édesapám *megvigasztalt* azzal, hogy *marad* abból elég, ha a fele *lefagy* is.
9. S ha gyorsan *írok*, most is sokszor *megesik* velem, hogy megfordítva *írom* az s-t.
10. S amikor *észreveszem* a hibát, mindig *teleszalad* a szemem könnyel, és *megcsókolom* a szívemmel a ráncos, öreg kezét, mely a kígyóbetűt először *mutatta meg* nekem.

27 Emlékezz a melléknevekre!

Célcsoport: 3.-4. osztályos tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** egyéb pszichés zavar, tanulásban akadályozottság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza a mellékneveket! Könnyített a feladat, ha a melléknév kérdő szavaira válogattatunk, ezt már 2. osztálytól is megtehetjük.

1. De bizony *szegénységi* bizonyítványt nem kaptunk.
2. A szúnyog körülszemlélte a lovat, elnézte sörényét, *széles* hátát, *erős* patáit és bámulva zümmögte.
3. Olyan *szomorú* vagy, mint a három napos *esős* idő.
4. Bizony, ha nem állott, a huszár előrántotta *hétcsövű* pisztolyát a nyeregtáskából, s – piff-puff!
5. A medvének ez éppen elég volt, *szörnyű* bögéssel, ordítással megfutamodott, nem nézett árkot-bokrot futott az erdőn át, mintha szemét vették volna, s meg sem állott, míg a barlangjáig nem ért.
6. *Szégyen* a futás, de *hasznos*, elszaladtam biz én!
7. Hát ez a *teddleneronts* kondásgyerek meghallotta egyszer, hogy a király annak adja a lányát, aki úgy el tud bújni, hogy az ő lánya nem találja meg.
8. A mi kispajtásunk felkiáltott, *borzas* fején százfelé meredezett a *kócos* haj, s *pisze* orrát olyan komikusan rángatta, hogy mi többiek rögtön elkezdtünk vihogni.
9. Az egész iskola Fillentő felé fordult, úgy lesték *ragyogó* szemmel a *gyönyörű* feleletet.
10. Mire fölébredtem, dagadt volt a szemem az *álombeli* könnyektől.

28 Emlékezz a számnevekre!

Célcsoport: 4. osztályos és felső tagozatos tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** egyéb pszichés zavar, tanulásban akadályozottság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza a számneveket! Könnyített a feladat, ha a számnév kérdő szavaira válogattatunk.

1. Már én mégis csak azt mondom- erősködött a medve-, hogy *fél* fogamra sem elég az ember.
2. *Sok-sok* idő eltelt, míg megint talpra állt, s kimozdult a barlangjából.
3. Mire észrevettem volna magamat, *kétszer* a szemem közé köpött.
4. De látod-e itt van *kilencvenkilenc* emberfej a karón.
5. A tiéd lesz a *századik*, ha nem tudsz elbújni.
6. A róka levitte őt *hétszer*, olyan mélyre a föld alá, amilyen mélyre ásni lehet.
7. Tegnapelőtt kimentem az erdőbe, és ott minden fára fel volt írva krétával, hogy itt járt Mátyás király, és az *utolsó* fához oda volt kötve a bíró, és Mátyás király egy vastag pálcával fenekelte, amiért édesanyámnak nem engedte, hogy fát szedjen az erdőben.
8. Hát ez a teddleneronts kondásgyerek meghallotta *egyszer*, hogy a király annak adja a lányát, aki úgy el tud bújni, hogy az ő lánya nem találja meg.
9. Augusztus *egyik* napján elverte a jég a szőlőnket, dehogy elverte, széthasogatta még a tőkéjét is.
10. Csak most sejtettem meg, hogy itt valami nagy baj van, de hogy micsoda, azt csak szeptember *elsején* tudtam meg.

29 Emlékezz a ragos főnevekre!

Célcsoport: középiskolás tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** egyéb pszichés zavar, tanulásban akadályozottság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza a ragos főneveket!

1. *A megegyezés büntetlenséget biztosított a felkelés valamennyi résztvevőjének, ha leteszik a királynak a hűségesküt.*
2. *Az elszegényedett országban a Rákóczi-birtokok jövedelme nem fedezte a hadikiadásokat, az adókat pedig nem tudták beszedni.*
3. *A földesurak az elhúzódó harcok miatt igyekeztek visszatartani jobbágyaikat, majd a családtagjaikra kivetett fokozott terhekkel kényszerítették őket hazatérésre.*
4. *A főparancsnokságot Károlyi Sándorra bízta, s egyúttal felhatalmazta, hogy tárgyalásokat kezdjen a császári hadak fővezérével.*
5. *Rákóczi nem fogadta el a békét, mert nem biztosította az ország függetlenségét és megsemmisítette a felkelés eddigi vívmányait.*
6. *Ezek a hű kurucok birtokukat, örökségüket önként elhagyták, hogy Rákóczit szolgálják, és most a fejedelem útiköltség nélkül kénytelen őket elbocsájtani.*
7. *Rövid idő múltán Magyarország minden vármegyéjében kihirdették I. Lipót Habsburg császár rendeletét: aki élve adja kezébe Rákóczit tízezer forintot kap; hatazet, aki holtan.*
8. *Megesküdtem még májusban a zászlókra, amelyet küldöttem néktek, hogy semminő bajban el nem hagyom a bennem bizakvókat.*

30 Emlékezz a magánhangzókra!

Célcsoport: általános iskolás és középiskolás tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékossági terület:** egyéb pszichés zavar
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza az adott magánhangzókat tartalmazó szavakat! A kérdéses hangot a példamondat előtt ismertetjük, és szükség esetén többször is megismételhetjük. Egy adott hangra eltérő nehézségi fokú mondatokat állítottam össze.

„a”

1. *Apró* zöld kis szigeteket látsz *majd* hóvirágok pici szigetét.
2. Itt *a parkban* lenn *a* hó alatt virágok várják *a tavasz* erejét.
3. *Az* is *elolvadt*, s *újra* havazott.
4. *Az árkokban* s bokrok között még ott a tél csillogó köpenyének egy-egy fehér *foszlánya*.
5. A tél és a tavasz kicsit *olyanok*, mint *amikor a* gyerekek *vitatkoznak*.

„á”

1. Végre egy *februári* napon kinyitotta üde, piros *virágát*.
2. Gondoltatok *már* arra, hogy *hány* fehér hópihe *szállingózik* a szürke fellegekből erdőre, mezőre.
3. *Aztán rakásra rakták*, úgy *hordták ki* a városból.
4. Tavasszal pedig *vidám* énekükkel, a *fák* gondos tisztogatásával köszönik meg, hogy *átsegítetted* őket a zord télen.
5. A túlevelű erdők melegen *tartják* a növényeket, de *akadályozzák az állatokat*, például

a szarvasokat abban, hogy a *táplálékukat megtalálják*.

„e”

1. *Mire delet* harangoztak locspocs *lett* a városi hóból.
2. *De mire kireggeledett* akkorra a *hópelyheknek beesteledett*.
3. *Lekotorták* a havat a *tetőkről* is, és *elsárosodva* vitték a többi után.
4. A falu már rég *elcsendesedett*, *mire* a hófelhők *odaértek* föléje.
5. Ha *csendben megálltok egy* vaskos fatörzs *védelmében*, hallani fogjátok az avarban *keresgető*, mag után kutató állatok *zörejét*.

„é”

1. Előcsalogatjátok a rejtekükből a főként *éjszaka tevékenykedő* apró rágcsálókat.
2. Lekopaszítja a fákat egy *szellőlebbenés*, és zörgő leveleket *szerteszét* hurcolja.
3. A növények és az állatok *felkészülnek a kemény télre*.
4. *Még* alacsony, kicsi fácska volt, de *szép erősnek és egészségesnek* látszott, olyan *terebélyesen* borultak *szét* az ágai, hogy mindenkinek feltűnt.
5. Hamarosan *egészen néptelen* lett a *mező*, csak a *szél* csatangolt rajta *kedvére széltében* hosszában.

„i”

1. Jaj - mondja a juhász -, a *világért* sem adom, mert felakasztana érte a *király*.
2. Fogadok *akármibe*, hogy nem *hazudik* - mondja Mátyás *király*.
3. Na persze, ha veszít az ember, az nem olyan jó, de *kiváló* alkalom arra, hogy eddük a jellemünket, a *kitartásunkat*, *hiszen* holnap lehet *javítani*.
4. *Nincsenek* előnyök, *nincsenek* kivételezettek, *egészséges igazságérzetű* ember *ilyet* nem is kívánhat magának.
5. Nyakától *térdéig* szürkéllett *valami*, *ami* egykor *alighanem* kabát gyanánt védett *valakit*.

„í”

1. Egy *tízágys* sátrat kaptak kilencen.
2. Szólásokat használunk az élőbeszédben, az *írásbeli* szövegalkotásban és gyakran találkozunk velük irodalmi művekben, például a népmesében.
3. A lány, aki rémülten állt mellette, észrevette, hogy két fekete *színű* kavicsot dugott a zacskóba, amit széles vigyorral nyújtott felé.
4. Tegnapelőtt kimentem az erdőbe, és ott minden fára fel volt *írva* krétával, hogy itt járt Mátyás király, és az utolsó fához oda volt kötve a *bíró*, és Mátyás király egy vastag pálcával fenekelte, amiért édesanyámnak nem engedte, hogy fát szedjen az erdőben.
5. Rémülten dobogott a *szívem*, nem *bírtam* magammal, bekiáltottam a latin mondat helyes *fordítását*.

„o”

1. A sün is felébredt és *azonnal rovarokat* keresgélt az avarban.
2. Elsőnek a hóvirág kukucskál ki a földből, *gyorsan ledobja* hóaplanát, és viszi a tavasz hírét az embereknek.
3. A nőtény *szalonkát*, ilyenkor nehezen veszik észre, *ahogy a tojásaikon ül, oly* ügyesen elrejtette fészket az ellenségei elől.
4. Virágzik az *ibolya*, sárga kankalin, gyöngyvirág, és ahol illatos *virágok* nyílnak, ott megjelennek a *szorgalmas* méhek.
5. *Vajon hányszor* fut végig szemetek a rügyező *fákon*, a *pompázó virágokon*, a *dalos* kis madárcákon?

31 Emlékezz a mássalhangzókra!

Célcsoport: általános iskolás tanulók

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** tanulásban akadályozottság, egyéb pszichés zavar
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** magyar nyelv, fejlesztő foglalkozás

Emlékezet tulajdonsága, amit fejleszt:

- rövidtávú memória
- munkamemória

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: logopedia. reblog.hu/ovisok-es-a-munkamemoria 2018.10.16. átdolgozása

Feladatleírás:

Hallgasd meg figyelmesen a következő mondatokat, jegyezd meg, majd mondd vissza az adott mássalhangzót vagy mássalhangzókat tartalmazó szavakat! A kérdéses hangot vagy hangokat a példamondat előtt ismertetjük, és szükség esetén többször is megismételhetjük. Egy adott hangra eltérő nehézségi fokú mondatokat állítottam össze.

„g”

A bicebóca féloldalt *szegte* a fejét.

Ezalatt Gyuszi is *besompolygott* az ajtón és odaállt elé.

A *gesztenyefám* napról napra halványabb.

Fázott talán, *tényleg* szopta az ujját és *szuszogott*.

Ám a *legnagyobb ellensége* mégsem a zúzmara, hanem a fagy *legártalmasabb* teremtménye, az ónos eső.

„k”

Siettem is, hogy el ne hűljön a *bukta*, mire *odaérek*.

Az *apámnak* van egy *kis* háza és egy *kis* földje.

Belenyúlt a ruhája egyik féslésébe, és *kökényt markolt ki* belőle.

Barátaim *adjunk* szerenádöt a vár *egykori lakóinak*.

Csakhamar úgy be volt terítve az egész *padka*, akár egy *cukrászbolt kirakata*.

„g-k”

Nagy *boglyakemencéje* volt az *iskolának*.

A *muzsik* *csodálkozva* nézte a *diófaágot*, amely tele volt aranydióval.

Sosem felejttem el, amikor *Pálistók Peti* a *kis bicebóca* először *kocogott* be az *iskolába*.

Így tanulta meg a három *muzsik*, hogy a *legszerényebb ajándékot* sem szabad *megvetni*.

Négy óra után *egész falkában kísértük végig* a *kis bicebócát* az *utcákon*.

Ezt a feladattípust a többi zöngés és zöngétlen mássalhangzó párra is lehet alkalmazni, figyelembe véve a fokozatosság elvét.

32 Hármas memória

Célcsoport: alsó és felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** tanulásban akadályozottság, egyéb pszichés fejlődési zavar,
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, magyar nyelv

Vizuális emlékezet fejlesztése

Készítette: Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Feladatleírás:

A feladat egy tanulóval vagy csoportban is végezhető. A játék során a fokozatosság elvét célszerű betartani.

1. Olvasd el a szókétyákon lévő szavakat! (folyó)
2. Figyeld meg a másodík szókétyán lévő hiányos szavakat! (foly __)
3. A harmadík kártyán csak a mássalhangzókat látod. Olvassuk fel, melyík szóra gondoltam! (f__ly__)

folyó	folyósó	póló	szőlő	rádió	fogó	fedő	cipő
holló	mutató	golyó	felhő	sző	hajó	levegő	szellő

foly__	folyos__	pól__	szől__	rádi__	fog__	fed__	cip__
holl__	mutat__	goly__	felh__	sz__	haj__	leveg__	szell__

f__ly__	f__ly__s__	p__l__	sz__l__	r__d__	f__g__	f__d__	c__p__
h__ll__	m__t__t__	g__ly__	f__lh__	sz__	h__j__	l__v__g__	sz__ll__

33 Kettes memória

Célcsoport: alsó és felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** tanulásban akadályozottság, egyéb pszichés fejlődési zavar,
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, magyar nyelv

Vizuális emlékezet fejlesztése

Készítette: Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Feladatleírás:

A feladat egy tanulóval vagy csoportban is végezhető. A feladat végzése előtt az alsó tagozatos gyermekekkel a szavak jelentését érdemes megbeszélni.

1. Olvasd el a szókétyákon lévő szavakat! (fü)
2. Figyeld meg a második szókétyán lévő hiányos szavakat! (f__)

ujj	új	fúj	fűt	múlt	lúd	súly	tyúk
hús	köld	fül	túr	nyúl	fű	tőr	túr

_jj	_j	f _j	f _t	m _lt	l _d	s _ly	ty _k
h _s	k _ld	f _l	t _r	ny _l	f _	t _r	t _r

34 Szótaláló

Célcsoport: alsó, felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** tanulásban akadályozottság, egyéb pszichés fejlődési zavar,
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, magyar nyelv

Rövidtávú téri emlékezet

Készítette: Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Feladatleírás:

A feladat egy tanulóval végezhető.

A helyesírás fejlesztéséhez is lehet alkalmazni.

Figyeld meg a szavakat! Többször olvasd el! Ha megjegyezted a szavak helyét, takard le és tedd be a szókétyákat a megfelelő helyre!

satu			hamu
		Pityu	
	kapu		
áru			lapu
		batyu	

batyu

hamu

satu

Pityu

kapu

áru

lapu

35 Számok visszamondása

Célcsoport: felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** tanulásban akadályozott, egyéb pszichés fejlődési zavar,
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, matematika

Rövidtávú emlékezet fejlesztése

Készítette: Bede Krisztina

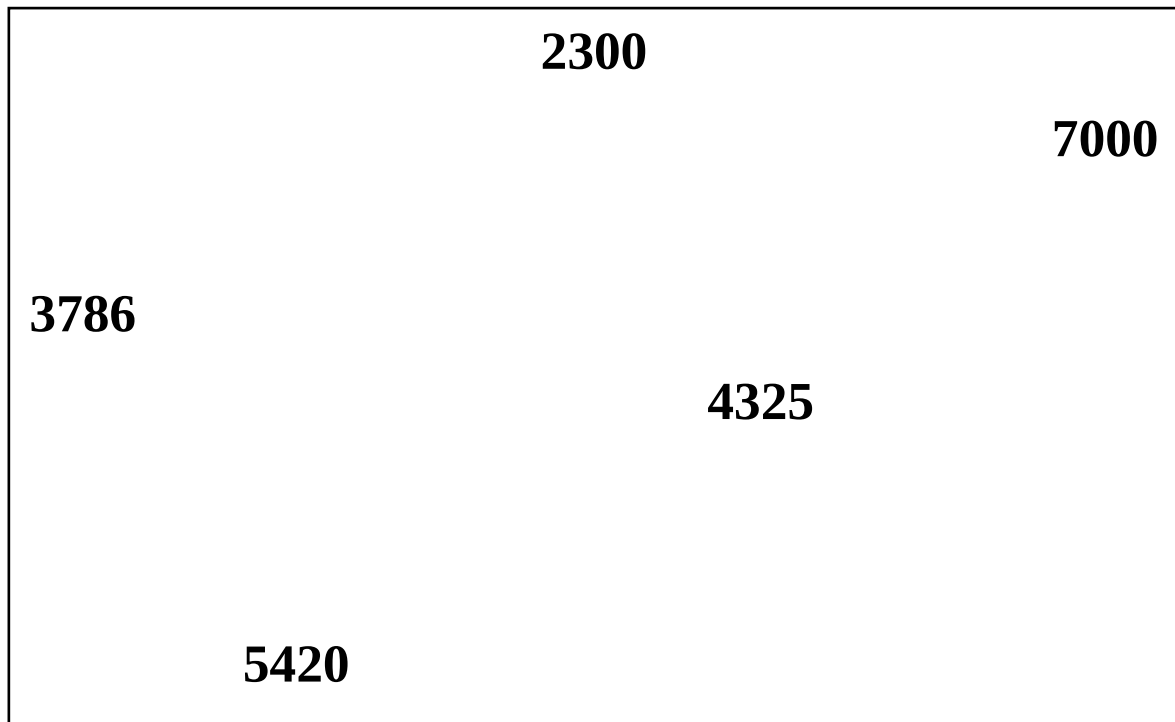
Származás: Saját fejlesztés

Feladatleírás:

A feladat egy tanulóval vagy csoportban is végezhető, szóban és írásban is.

Figyeld meg jól a számokat! Ha a tanuló memorizálta a keretben és a kereten kívüli számokat, kezdődhet a kérdezz-felelek játék.

1. Hány számot láttál a kereten belül?
2. Hány számot láttál a kereten kívül?
3. Hány jegyű számokat láttál?
4. Milyen számok voltak a kereten belül?
5. Mondj egy páros számot!
6. Mondj egy páratlan számot!
7. A kereten belül melyik szám volt kerek ezres?
8. Melyik szám volt öt jegyű?

36 Emlékezetből írás

Célcsoport: alsó és felső tagozat

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** tanulásban akadályozott, egyéb pszichés fejlődési zavar
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, magyar nyelv

Emlékezet és helyesírás fejlesztése

Készítette: Bede Krisztina

Származás: Saját készítés

Feladatleírás:

A feladat egy tanulóval, csoportban vagy magyar nyelvtan órán is végezhető.

A tanult helyesírási szabályoknak megfelelően lehet a szavakat válogatni. A helyesírási alapelveket vettem figyelembe.

A tanulók kapnak két percet a szavak olvasására. Az olvasás és memorizálást követően kell leírni a szavakat lehetőleg sorban.

- Fejlesztő órán egy tanuló a szavakat nyomtatott formában kapja meg.
- Kisebb csoportban egy nagyobb kartonra vagy lapra írhatók fel a szavak, és a tábláról olvassák.
- Osztályban óra kereten belül interaktív táblán kivetítve vagy kartonra kiírva a tábláról tudják a tanulók olvasni.

tó, hó, só, ló, tű, fű

satu, kapu, hamu, lapu, batyu, Samu

fej, haj, máj, száj, ujj, fej

barátság, szabadság, tanulság, ifjúság

lyuk, lyukas, lyukasztó

folyó, folyam, folyosó, folyik, folytatódik

37 Asszociációs memóriajáték

Célcsoport: középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékossági terület:** egyéb pszichés fejlődési zavar, beszéd fogyatékosság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, tantárgyi órákhoz kapcsolódva

A rövid távú auditív memóriát, gondolkodást fejleszt

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: A feladat részben fejlesztett (RF). A Sindelar terápia egyik feladattípusát fejlesztettem tovább adott tantárgyak szóanyagával.

Feladatléírás:

Lényege, hogy egy adott szóhoz megtanítunk két, három vagy négy szót, amelyek valamilyen összefüggés miatt az adott szóhoz tartoznak (pl. egy fogalomkör, egy témakör, idegen szó jelentései stb.).

Példa feladat:

irodalom ----- epika, líra, dráma

mitológia ----- vallás, mítosz, istenek

biblia ----- újszövetség, Jézus, ószövetség

A játék menete a következő:

Tanulás fázisa:

A tanuló minden hívó szóhoz megtanulja a hozzá tartozó szavakat:

1. Az **irodalom** szóval együtt elmondja a tanuló az **epika, líra, dráma** szót. Kétszer háromszor, amíg meg nem jegyzi.
2. A **mitológia** szóval együtt elmondja a tanuló a **vallás, mítosz, istenek** szót. Kétszer háromszor, amíg meg nem jegyzi.
3. A **biblia** szóval együtt elmondja a tanuló az **újszövetség, Jézus, ószövetség** szót. Kétszer háromszor, amíg meg nem jegyzi.

Felidézés fázisa:

A tanár már csak a hívószavakat mondja, amelyekhez a tanulónak fel kell idéznie a megfelelő szavakat.

- 1. A tanár mondja a hívó szót **irodalom**. A tanuló megismétli és mondja hozzá a megtanult szavakat: **irodalom** ----- **epika, líra, dráma**.*
- 2. A tanár mondja a hívó szót **mitológia**. A tanuló megismétli és mondja hozzá a megtanult szavakat: **mitológia** ----- **vallás, mítosz, istenek***
- 3. A tanár mondja a hívó szót **biblia**. A tanuló megismétli és mondja hozzá a megtanult szavakat: **biblia** ----- **újszövetség, Jézus, ószövetség**.*

A tanuló képességeitől függ, hogy egy-egy szóhoz két, három vagy négy szót tanítunk meg illetve egy feladaton belül 2X2, 3X2, 4X2 vagy 2X3, 3X3, 4X3 szóval dolgozunk. Úgy válasszuk ki a szavak mennyiségét, a szavak jelentésének nehézségét, hogy a gyermek képes legyen sikeresen memorizálni segítség nélkül vagy kis segítséggel. A segítség csak annyi lehet, hogy a szavak kezdő betűjét vagy első két betűjét mondjuk. Feljegyezzük mennyit tudott memorizálni és hol kellett megsegíteni. A következő órára való felkészülés során ezeket figyelembe véve új szócsoporthal készülünk.

Példák egy-egy órához

1. **gömbhéjak**-----födkéreg, földköpeny, földmag
atom----- proton, elektron, részecskék
forgómozgás----- szögsebesség, időtartam, gyorsulás

2. **polisz**----- városállam, Athén, görög
epigramma----- isten, varázsige, felirat
Róma-----hódítás, császárság, birodalom
biblia----- egyetemesség, teremtés, gyűjtemény

3. **sav**----- ion, bázis, kötés
elektron----- atom, proton, neutron
savas eső ----- szennyeződés, üvegházhatás, felmelegedés
kőzetek ----- lemez, gyűrődés, vetődés

4. **szóelemzés**----- hagyományos, kiejtés szerinti, egyszerűsített
viszonyszavak----- segédige, kötőszó, névelő
mássalhangzók----- zöngéses, zöngétlen, hosszú
hangalak----- jelentés, hangutánzó, hangfestők

5. **prímszám**----- osztó, szorzó, alaptétel
transzformáció----- szakasz, hossz, távolságtartó
egyenlet----- alaphalmaz, részhalmaz, kifejezés
táblázatkezelő----- grafikonok, képletek, adatok

6. **aminok**----- nitrogén, szén, kovalens kötés
izoméria----- jelenség, összegképlet, szerkezet
konformáció----- atomok, elrendeződés, térbeli
konstitúció----- alkat, kapcsolódás, sorrend

7. **táblázatkezelés**----- összefüggések, nyilvántartás, rendezés
összegzés----- művelet, cella, aktív
diagram----- alárendelt, fölérendelt, elemek
animáció----- megjelenítés, tagolás, kiemelés

8. **absztrakt**----- elvont, elméleti, nem gyakorlatias
klasszikus----- harmonikus, derűs, mérsékelt
koncepció----- felfogásmód, elgondolás, alapeszme

9. **regresszió**----- visszaesés, hanyatlás, csökkenés
hatáskör----- jogkör, illetékesség, megbízás
groteszk----- torz, furcsa, vicces
konstans----- állandó, változatlan, stabil.

10. **organikus**----- szervi, rendezett, életteli
magiszter----- mester, tudós, tanár
konzervatív----- hagyomány hű, maradi, haladás ellenes
stimulál----- ösztökél, serkent, késztet

11. **apparátus**----- eszköz, berendezés, felszerelés
aktuális----- időszerű, esedékes, sürgős
ambiciózus----- törekvő, lelkes, becsvágyó
abszolút----- feltétlen korlátlan, teljes

12. **destrukció**----- rombolás, bomlaszt, zülleszt
cizellál----- vés, csiszol, kidolgoz
adaptál----- átalakít, kiterjeszt, alkalmassá tesz
egzakt----- pontos, tárgyilagos, mellébeszélés nélküli

38 Bővülő mondatok visszamondása

Célcsoport: középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékosági terület:** egyéb pszichés fejlődési zavar, beszédfogyatékoság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, tantárgyi órákhoz kapcsolódva

A rövid távú auditív memóriát, a beszédészlelést fejleszti

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: A feladat részben fejlesztett (RF). A feladattípus ismert, de a mondatokat én találtam ki hozzá.

Feladateleírás:

Az egyre hosszabb, bővülő mondatokat egyesével mondjuk, és a tanuló visszamondja azt. Ahol sokat hibázik, ott abbahagyjuk. Lehet tantárgyakhoz kapcsolódva definíciókat, összefüggéseket ennek megfelelően kialakítani és memorizálni. Lehet a diszlexia fejlesztéshez kapcsolva az adott órán újratanított, gyakorolt, differenciált betűkből álló mondatokkal dolgozni. Nehezebb a feladat, ha minden szó ugyanazzal a betűvel kezdődik vagy hasonló hangzású. Tovább nehezítve a feladatot, kérhetjük, hogy a tanuló az utolsó mondatot írja le. Ezt előre megmondjuk és az utolsó leghosszabb mondatot kétszer mondja ki a tanuló és írja le. Lehetőleg ne segítsük szavak megmondásával, csakis nagyobb egységekre tagolva újra elmondva lehet segíteni.

Tantárgyakhoz kapcsolódó példák

1.

A karbonsavak jól oldódnak.

A kisebb szénatom számú karbonsavak jól oldódnak.

A kisebb szénatom számú karbonsavak vízben jól oldódnak.

A kisebb szénatom számú karbonsavak vízben jól oldódnak, mivel a karboxil-csoport polárissága érvényesül.

2.

Az elektromos mező elmozdítja.

Az elektromos mező elmozdítja a töltéseket.

Az elektromos mező elmozdítja a benne lévő töltéseket.

Az elektromos mező elmozdítja a benne lévő töltéseket, amely munkavégzésre képes.

Az elektromos mező elmozdítja a benne lévő töltéseket, amely munkavégzésre képes, tehát az elektromos mezőnek energiája van.

3.

Őrizetben tarás.

Személyek őrizetben tartása.

Bíróági eljárás nélkül, személyek őrizetben tartása.

Politikai okokból, bírósági eljárás nélkül, személyek őrizetben tartása.

Az internálás, politikai okokból, bírósági eljárás nélkül, személyek őrizetben tartása.

4.

A geometria alapfogalmai.

A geometria alapfogalmai közé tartoznak.

A pontok, az egyenesek, a síkok a geometria alapfogalmai közé tartoznak.

A pontok, az egyenesek, a síkok, továbbá az illeszkedések a geometria alapfogalmai közé tartoznak.

5.

Határozói viszonyát fejezik ki.

A főnevek határozói viszonyát fejezik ki.

A névutók, a főnevek határozói viszonyát fejezik ki.

A névutók, a főnevek határozói viszonyát fejezik ki és mögöttük állnak.

A névutók, a főnevek határozói viszonyát fejezik ki és mögöttük állnak, szorosan összetartoznak velük.

A névutók, a főnevek határozói viszonyát fejezik ki és mögöttük állnak, szorosan összetartoznak velük, de külön szóban írjuk le őket.

Egyéb témákban

1.

Az idegenvezető magyaráz.

Az idegenvezető a csoportnak magyaráz.

Az idegenvezető a francia csoportnak magyaráz.

Az idegenvezető a francia csoportnak francia nyelven magyaráz.

Az idegenvezető a francia csoportnak francia nyelven magyaráz egy történetet.

Az idegenvezető a francia csoportnak francia nyelven magyaráz egy érdekes történetet.

A hadaró idegenvezető a francia csoportnak francia nyelven magyaráz egy érdekes történetet.

A gyorsan hadaró idegenvezető a francia csoportnak francia nyelven magyaráz egy érdekes történetet.

A gyorsan hadaró idegenvezető a francia csoportnak francia nyelven érthetetlenül magyaráz egy érdekes történetet.

Adott betűk gyakorlásához

1.

A zsarnok dőzsöl.

A kapzsi zsarnok dőzsöl.

A kapzsi zsarnok Párizsban dőzsöl.

A kapzsi zsarnok Zsigmonddal Párizsban dőzsöl.

A kapzsi zsarnok Zsigmonddal a nyüzsgő Párizsban dőzsöl.

A kapzsi zsarnok a zsörtölődős Zsigmonddal a nyüzsgő Párizsban dőzsöl.

A kapzsi zsarnok a zsörtölődős Zsigmonddal a nyüzsgő Párizsban dőzsöl egy zsványtanyán.

A kapzsi zsarnok a zsörtölődős Zsigmonddal a nyüzsgő Párizsban dőzsöl egy zszindelytetős zsványtanyán.

A kapzsi zsarnok a zsörtölődős Zsigmonddal a nyüzsgő Párizsban dőzsöl egy zszindelytetős zsványtanyán a zsarátnokkal teli kandalló mellett.

2.

A szitakötő száll.

A szitakötő a szélben száll.

A szitakötő a tavaszi szélben száll.

A szitakötő a kósza, tavaszi szélben száll.

A szitakötő a kósza, tavaszi szélben messze száll.

A szitakötő a kósza, tavaszi szélben, a szigeten messze száll.

A szitakötő a kósza, tavaszi szélben, a szigeten, szabadon messze száll.

A számtalan szitakötő a kósza, tavaszi szélben, a szigeten, szabadon messze száll.

A számtalan szitakötő a kósza, tavaszi szélben, a szigeten, a szántások felett szabadon messze száll.

A szürkületben számtalan szitakötő a kósza, tavaszi szélben, a szigeten, a szántások felett szabadon messze száll.

3.

Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál munkálkodik.

Márki Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál munkálkodik.

Márki Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál a menetrenden munkálkodik.

Márki Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál a menetrend megváltoztatásán munkálkodik.

A melankolikus Márki Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál a menetrend megváltoztatásán munkálkodik.

A melankolikus Márki Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál a menetrend megváltoztatásán mélabúsan munkálkodik.

A melankolikus Márki Mátyás Matyóföldön a MÁV-nál a menetrend megváltoztatásán méltatlankodva munkálkodik.

39 Számok, nevek, főnevek, igék, melléknevek elhangzás utáni megjegyzése visszamondása

Célcsoport: 7-8 osztály, középiskola

Ajánlás:

- **Fogyatékossági terület:** egyéb pszichés fejlődési zavar, beszéd fogyatékosság
- **Tantárgyi alkalmazhatóság:** fejlesztés, tantárgyi órákhoz kapcsolódva

A rövid távú auditív memóriát fejleszti

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: A feladat részben fejlesztett (RF). A feladattípus ismert, a szógyűjtemény saját készítésű. A munkamemória feladatok részben saját ötletek.

Feladatléírás:

Ennél a feladtnál a rövidtávú memóriát fejlesztjük. Elmondjuk a számokat egyszer, ha a gyermek képessége, figyelmi állapota azt kívánja, akkor kétszer. A tanuló visszamondja a számokat. Lejegyezzük, hogy esetleg melyik számot nem tudta megjegyezni, mit mondott helyette és az adott mennyiségű számból hányat jegyzett meg pl. 5/4. A későbbiekben ez segít a következő óra anyagának összeállításában. Ha szükséges kevesebb vagy több elemből állítjuk össze a memória feladatot. Mindig a tanuló képességeinek megfelelő elemszámmal/szekvenciával dolgozunk.

A neveknél, főneveknél, igéknél, mellékneveknél hasonlóan járunk el. Melléknevekkel majd csak azután kezdhethetünk el dolgozni, ha a számok, nevek, főnevek, igék megjegyzése jól megy a tanulónak.

A szavakat a tanulók tankönyveiből, tananyagaiból, tananyagokhoz, tantárgyakhoz kapcsolódva gyűjtjük. Mindig új szóanyaggal dolgozunk illetve szókincsbővítéshez kapcsolódva a szavakat variálva többször is alkalmazhatjuk, de mindig más variációban. Az idegen szavak jelentését előző órákon megismertetjük a tanulóval, csak ezután alkalmazzuk a memória fejlesztéséhez.

Nehezíthetjük a feladatot, ha:

- Egyre nagyobb számokkal, hosszabb szavakkal dolgozunk.
- Idegen szavakkal, kifejezésekkel dolgozunk.
- Egyforma kezdőbetűs szavakkal dolgozunk.

- Betűdifferenciálás esetén a differenciált betűkkel (pl. g-k, s-sz stb.) kezdődő szavakkal dolgozunk.
- Helyesírási szabályokhoz kapcsolódó szavakkal dolgozunk. Elmondás után, meg kell mondani, hogyan kell írni, milyen szabályok alapján tartoznak össze a szavak, kakukktójs keresése, melyik nem illik a sorba.
 - 5 szám visszamondása
 - 5 név visszamondása
 - 5 főnév visszamondása
 - 5 ige visszamondása, ha ezek jól mennek, akkor
 - 5 melléknév visszamondása

A tanulók képességeihez igazodva, fokozatosan emeljük a megjegyzendő elemek számát.

Ezt a feladatot a rövid távú memória feladatokban már ügyes tanulókkal, másik alkalommal felhasználhatjuk a munkamemória fejlesztésére is, ami tanulás szempontjából nagyon fontos.

A munkamemória fejlesztés menete:

A feladatban szereplő számokat/ elmondjuk, amit most nem kell visszamondani a tanulóknak, hanem mondunk hozzá egy megoldandó feladatot, amit a tanuló végrehajt.

Például: mond visszafelé a számokat vagy melyik szám volt a harmadik, vagy melyik volt az utolsó előtti, vagy melyik szám volt páros stb...

Példák egy – egy órára

1.

- 59, 63, 14, 76, 91 /**Munkamemória feladat:** Melyik volt a harmadik szám?/
- András, Mózes, Írisz, Tekla, Marci / **Munkamemória feladat:** Mond visszafelé a neveket!
- kémcső, csipesz, lombik, borszeszegő, lakmuspapír / **Munkamemória feladat:** Melyik volt az utolsó előtti szó?/
- keletkezik, felszabadul, elég, hidratálódik, bepárasodik /**Munkamemória feladat:** Melyik volt az első és utolsó szó?/

2.

- 41, 26, 53, 75, 34 /**Munkamemória feladat:** Sorold fel a páros számokat!/
- Irénke, Gáspár, Csaba, Klára, Dóra/**Munkamemória feladat:** Sorold fel a lány neveket!/
- ampermérő, transzformátor, izzó, huzalellenállás, elem /**Munkamemória feladat:** Melyik szó volt a második?/
- kísérletezik, felaprít, részletez, bekapcsol, összeönt /**Munkamemória feladat:** Mely szavakban volt „k” hang?/

3.

- 56, 83, 40, 92, 36 /**Munkamemória feladat:** Melyik szám volt páratlan?/
- Ábel, Ramóna, Titusz, Martin, Gyöngyvér /**Munkamemória feladat:** Sorold fel a fiú neveket!/
- definíció, halmaz, függvény, diagram, képlet /**Munkamemória feladat:** Melyik szavakban van „i” hang?/
- ráhat, lejátszódik, meghaladja, kristályosodik, áthatol /**Munkamemória feladat:** Melyik szóban nincs „á” hang?/

4.

- 361, 215, 420, 501, 602 /**Munkamemória feladat:** Melyik számot lehet átalakítani 512-vé?/
- Havaska, Friderika, Genovéva, Liliána, Szvetlána /**Munkamemória feladat:** Melyik név esik középre?/
- költészet, versforma, élmény, strófaszervezet irányzat /**Munkamemória feladat:** Mely szavak összetett szavak?/

- relaxál, koncentrálni, motiválni, összpontosítani, kommunikálni /**Munkamemória feladat:** Mely szavak kapcsolódnak a figyelemhez?/

5.

-78, 16, 322, 63, 45, 510 /**Munkamemória feladat:** Sorold fel a kétjegyű számokat!/

- Kincső, Debóra, Levente, Regina, Petronella, Zalán /**Munkamemória feladat:** Mondd el az utolsó három nevet!/

- stratégia, honatya, fiakker, deviza, anorák, ampulla /**Munkamemória feladat:** Melyik szó volt a második és az utolsó előtti?/

- navigálni, informálni, stabilizálni, viszonyítani, transzformálni, definiálni /**Munkamemória feladat:** Mondd el az első kettő és az utolsó szót!/

6.

- 62, 17, 80, 206, 75, 330 /**Munkamemória feladat:** Mondd visszafelé el a hallott számokat!/

- Amanda, Armand, Artúr, Ajtony, Alex, Angéla /**Munkamemória feladat:** Melyik szóból lehet előállítani az angolna szót egy magánhangzó kicserélésével és a „n” hang behelyezésével?/

- király, kamara, vármegye, bandérium, jövedelem, haszon /**Munkamemória feladat:** Mondd el a szavak sorából minden másodikat!/

- terelődik, lefolytatja, elfogadtat, megkoronázzák, elismerte, osztja /**Munkamemória feladat:** Mondd el a négy szótagból álló szavakat!/

- vereséges, katolikus, mezővárosi, nemzeti, terjedelmes /**Munkamemória feladat:** Mondd visszafelé a szósort/

7.

- 290, 31, 57, 600, 48, 36 /**Munkamemória feladat:** Melyik szám volt az első, a harmadik és a negyedik?/

- Kinga, Kálmán, Klotild, Kincső, Kelemen, Katalin /**Munkamemória feladat:** Melyik névben nincs „n” hang?/

- gén, gondolkodás, gimnasztika, grafika, guanó, génius /**Munkamemória feladat:** Sorold fel azokat a szavakat, amiben nincs „i” hang!/

- kombinálni, koncentrálni, kritizálni, konferálni, katapultálni, követni /**Munkamemória feladat:** Mondd el az első kettő és az utolsó két szót!/

- korszerű, klímás, katalizátoros, környezeti, korabeli /**Munkamemória feladat:** Melyik szó a harmadik és az utolsó!/

8.

- 310, 435, 521, 600, 290 /**Munkamemória feladat:** Melyik az a szám, amelyikhez egy nullát hozzátéve kerek ezrest kapok?/
- Boldizsár, Bonifác, Borbála, Brúnó, Bulcsú, Bettina /**Munkamemória feladat:** Mond el a középső három nevet!//
- igazságérzet, időszámítás, időjárásjelző, intelligencia, infrastruktúra, intézményvezető /**Munkamemória feladat:** Sorold fel azokat a szavakat, amelyek nem összetett szavak!//
- sápítozik, sarjad, stabilizál, skálázik, strukturál, stimulál /**Munkamemória feladat:** Mi volt a második és a negyedik szó?/
- szisztematikus, szabadelvű, szabályellenes, szálkamentes, szatirikus, szélessávú /**Munkamemória feladat:** Mely szavak végződnek magánhangzóra?/

9.

- 270, 310, 400, 607, 800, 901 /**Munkamemória feladat:** Sorold fel azokat a számokat, amelyekben nincs hetes!//
- Gergely, Károly, Orsolya, Lujza, Ibolya, Mihály /**Munkamemória feladat:** Az „ly” nevek közül sorold fel a lány neveket!//
- szablya, vályog, naspolya, akadályverseny, tarja, fáklya /**Munkamemória feladat:** Sorold fel azokat a szavakat, amelyek mássalhangzóra végződnek!//
- hallja, bántja, ajándékoz, kijavít, imbolyog, rejtőzködik /**Munkamemória feladat:** Melyik ige fejez ki történést!//
- idejétmúlt, jótékony, dölyfös, kifejező, morajló, jelentős /**Munkamemória feladat:** Mondd el a szósort úgy, hogy az első szót felcseréled az utolsóval!//

10.

- 67,125, 93, 86, 562, 43, 32 /**Munkamemória feladat:** Mondd el úgy a számsort, hogy először a kétjegyű számokat, majd a háromjegyű számokat sorold fel egymás után!//
- Mátra, Holt-Tisza, Erdély, Hegyalja, Velencei-tó, Csepel-sziget, Bakony hegység /**Munkamemória feladat:** Csak a kötőjellel írandó szavakat mondd el!//
- felhajtóerő, fajsúly, talajerózió, szubjektív, fjord, rejtély, parajfőzelék /**Munkamemória feladat:** Melyik szó a harmadik és az utolsó előtti!//
- lejátszódik, jellemez, párbajozik, kristályosodik, sarjad, bojkottál /**Munkamemória feladat:** Csak cselekvést jelentő szavakat sorold fel!//
- háztáji, pikkelyes, lapályos, bazsalygós, kevély, selyp, szabályos /**Munkamemória feladat:** Sorold fel az igékből képzett mellékneveket!//

KIADVÁNY PEDAGÓGUSOKNAK